

LINKSMŲ ŠVENTŲ KALĖDŲ IR KŪDIKĖLIO KRISTAUS DŽIAUGSMO JŪSŲ ŠEIMOMS!

ŠV. PETRO AIKŠTĖJE ATIDENGTA 700 TONŲ PRAKARTĖLĖ

Gruodžio 7 dieną, penktadienį, šv. Petro aikštėje buvo įžiebta Kalėdų eglė ir atidengta prakartėlė, kuri iš tiesų išskirtinė ir sveria apytiksliai 700 tonų. Ji buvo sukurta iš smėlio, atgabento dvidešimčia sunkvežimių iš Jesolo pakrančių, netoli Venecijos.

Būtent Jesolo mieste 2002 metais pradėtos kurti smėlio prakartėlės. Iš pradžių tai atrodė keista idėja, tačiau jos greitai išgarsėjo ir šiandien yra lankomos tūkstančių žmonių.

Prakartėlės šv. Petro aikštėje kūrimą koordinavo amerikiečių kilmės smėlio skulptorius Richardas Varano, jam padėjo trys skulptoriai iš Olandijos, Čekijos ir Rusijos. Jie darbavosi dvi savaites. Šventiniu Kalėdų laikotarpiu į Romą atvykę maldininkai pamatys šio darbo vaisius: sceną su Juozapu, Marija, Kūdikėliu Jėzumi, angelais, piemenimis, trimis išminčiais ir gyvūnais. Greta prakartėlės iškilo puošni 21 metro aukščio Kalėdų eglė, padovanota Konkordijos – Pordenono vyskupijos, kuri taip pat yra šiaurės Italijoje.

Gruodžio 7 d., penktadienį popiežius Pranciškus audiencijoje priėmė menininkus, šiaurės Italijos vyskupijų ganytojus, tarp jų ir Venecijos patriarchą, savivaldybių atstovus ir paties Vatikano darbuotojus, kurie šiais metais prisidėjo prie šv. Petro aikštės papuošimo Kalėdų proga.

„Brangūs broliai ir seserys, ačiū už jūsų apsilankymą! Sveikinu jus ir labai dėkoju už dovanas: Kalėdų medį ir prakartėlę šv. Petro aikštėje, kuriomis gėrėsis daug piligrimų iš viso pasaulio“, – sakė Šventasis Tėvas audiencijos dalyviams.

„Medis ir prakartėlė yra du ženklai, kurie mus visada stebina, mums byloja apie Kalėdas ir padeda kontempliuoti žmogumi tapusį Dievą, norintį būti arti kiekvieno iš mūsų. Kalėdų medžio žiburiai primena, jog Jėzus yra pasaulio švie-

Smėlio prakartėlė šv. Petro aikštėje.

www.vaticannews.va/lt/

sa. Šviesa sieloje, išvejanči priešiško tamsybės ir leidžianti atleisti“, – tęsė popiežius. Pasak jo, Kalėdų medžio aukštis taip pat simbolizuoja Dievą, kuris pasilenkia link daug mažesnio žmogaus, kad pakeltų jį iš egoizmo ir nuodėmės. Dievo Sūnus priima žmogaus būklę, kad įvestų ją į savo dievišką ir negendančią prigimtį.

Popiežius Pranciškus taipogi kalbėjo apie medžiagą, iš kurios šiais metais sukurta prakartėlė, apie Jesolo smėlį. Jos paprastumas, kuklumas taip pat kalba apie Dievo paprastumą, apsireiškiantį Jėzumi, kuris gimė Betliejaus grotoje.

Gali atrodyti, kad toks paprastumas ir mažumas prieštariauja dieviškumui. Todėl, priminė popiežius, krikščionybės aušroje Dievo Sūnaus įsikūnijimas kai kurių buvo laikomas tik regimybe, tik kauke. Tačiau Dievas norėjo tokio mažumo. Nes toks mažumas taip pat yra laisvė nuo pagundų, tai spontaniškai ir laisvai besielgiančio vaiko mažumas.

„Tegu prakartėlė ir medis, stebinantys Kalėdų simboliai, šeimose ir susitikimo vietose perteikia Dievo šviesą ir švelnumą, visiems padeda pajauti Jėzaus gimimo šventę. Stebėdami Dieviškojo Kūdikio nuolankumo šviesą prakartėlėje patys tapkime nuolankumo, švelnumo ir gerumo liudytojais“, – sakė Pranciškus.

(RK / Vatican News)

JAV APKALTINO KINIJĄ, IRANĄ IR RUSIJĄ TARPTAUTINIŲ SUSITARIMŲ NEPAISYMU

JAV valstybės sekretorius Mike`as Pompeo gruodžio 4 d., antradienį užsipuolė Kiniją, Iraną ir Rusiją ir kitas valstybes dėl kelių daugiašalių susitarimų numanomų pažeidimų ir suabejojo, ar daugybė tarptautinės prekybos ir diplomatijos ramsčių tebėra aktualūs.

Anot M. Pompeo, JAV prezidento Donaldo Trampo (Donald Trump) administracija nesiruošia toliau taikstytis su tokiais pažeidimais, todėl stengiasi pertvarkyti institucijas, kuriomis grindžiama po Antrojo pasaulinio karo susiklosčiusi pasaulio tvarka. JAV diplomatijos vadovas pridūrė, kad ši problema iš dalies kilo dėl Amerikos ir Europos lyderystės stokos.

„Pasibaigus Šaltajam karui, leidome šiai liberaliajai santvarkai pradėti irti: ji nepateisino mūsų ir jūsų lūkesčių“, – savo kalboje JAV veikiančio Vokietijos Marshallo fondo (GMF) Briuselio skyriuje kalbėjo sekretorius.

Jis apgailestavo, jog mūsų laikais įprasta galvoti, kad „kuo daugiau susitarimų pasirašome,

tuo saugesni neva esame“ ir kad „kuo daugiau turime biurokratų, tuo geriau atliekami darbai“.

M. Pompeo teigimu, tokios organizacijos kaip Jungtinės Tautos, Europos Sąjunga, Afrikos Sąjunga, Tarptautinis valiutos fondas ir Pasaulio bankas nebeatlieka jiems pavestų funkcijų ir skubiai turi būti pertvarkytos.

Jis taip pat suabejojo Tarptautinio Baudžiamojo Teismo teisėtumu ir užsiminė, kad Pasaulio prekybos organizacija nebetaiko savo pačios taisyklių Kinijai. Tuo metu Rusija, pareiškė sekretorius, pažeidžia svarbius ginklų kontrolės susitarimus ir kėsina į savo kaimynių suverenitetą, o Iranas nepaiso JT Saugumo Tarybos rezoliucijų. Kita vertus, Pekinas, Teheranas ir Maskva atmeta šiuo dažnus Vašingtono kaltinimus.

„Tarptautinės institucijos turi lengvinti bendradarbiavimą, skatinantį laisvojo pasaulio saugumą ir vertybes – kitu atveju jos turi būti pertvarkytos arba panaikintos“, – pabrėžė M. Pompeo.

„Kai pažeidžiami susitarimai, pažeidėjai turi būti baudžiami, o susitarimus privalu pataisyti ar atšaukti. Žodžiai turi turėti svorį“, – pridūrė jis.

Tiek Vašingtono sąjungininkai, tiek varžovai kaltina D. Trampo administraciją ardančios nusistovėjusią tarptautinę santvarką savo vienašališku požiūriu į daugybę pasaulio problemų. Pavyzdžiui, dabartinė JAV vyriausybė pasitraukė iš Paryžiaus klimato sutarties, susitarimo dėl Irano branduolinės programos, pagrindinių JT žmogaus teisių ir švietimo agentūrų ir sutarties dėl laisvos prekybos su Ramiojo vandenyno pakrančių šalimis.

Tačiau M. Pompeo nesusireikšmino tokių priekaištų jo valstybei ir pareiškė, kad valdant D. Trampui Jungtinės Valstijos susigrąžins pirmąją poziciją tarptautinėje arenoje, reikalaujama atsakomybės iš šalių, kurios esą naudoja minėtų institucijų spragomis ir silpnomis vietomis bei Vakarų nenoru konkrečiais veiksmais ginti savo interesus.

LRT

H. NAUERT PASKIRTA JAV AMBASADORE PRIE JUNGTINIŲ TAUTŲ

JAV prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump) gruodžio 7 d. paskyrė Valstybės departamento atstovę ir buvusią televizijos „Fox“

žinių pranešėją Heather Nauert naująja šalies ambasadore prie Jungtinių Tautų.

D. Trampas sakė žurnalistams, kad H. Nauert, perimsian-

ti postą iš Nikki Haley, pasirodė esanti „labai talentinga, labai sumani“ administracijos narė.

48 metų H. Nauert šis postas buvo prognozuojamas nuo spalio, kai N. Haley paskelbė atsistatydinanti.

LRT

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos katalikai gruodžio 8-9 dienomis minėjo Jurgio Matulaičio paskyrimo Vilniaus vyskupu šimtmetį. Šia proga sostinės Katedroje buvo atverta istorinė iki šiol viešai neprieinama Šv. Petro koplyčia, kurioje buvo galima išvysti palaimintųjų vyskupų Jurgio Matulaičio ir Teofiliaus Matulionio relikvijorius. 1987 metais popiežius Jonas Paulius II vysk. Jurgį Matulaitį paskelbė palaimintuoju.

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, vadovaudamasi Konstitucija ir atsižvelgdama į ministro pirmininko gruodžio 5 d. teikimus, pasirašė dekretus, kuriais priėmė švietimo ir mokslo ministrės **Jurgitos Petrauskienės**, kultūros ministrės **Lianos Ruokytės-Jonsson** atsistatydinimą ir atleido **Kęstutį Navicką** iš aplinkos ministro pareigų, rašoma pranešime.

Kitų metų kovo 3 dieną vyksiančiuose savivaldos rinkimuose norinčiųjų dalyvauti netrūksta. Štai Vilniuje itin išpopuliarėjo visuomeniniai komitetai – jau dabar Vyriausios rinkimų komisijos svetainėje įrašyti 6. Klaipėdoje – 4, Alytuje, Zarasuose, Šiauliuose, Radviliškio rajone, Pagėgiuose, Marijampolėje – po 3. O jų narių sąrašuose galima rasti ir žymių žmonių, ir net po kelis vienos šeimos narius.

Neblaivus vairavęs ir avariją Vilniuje sukėlęs Generalinės prokuratūros prokuroras **Dainius Baraniūnas** nušalintas nuo pareigų. Be to, dėl įvykio yra atliekamas tarnybinis patikrinimas, nustatčius, kad prokuroras padarė šiurkštų pažeidimą, jis gali būti atleistas iš pareigų. Prokuratūros duomenimis, per pastaruosius keletą metų dėl aplinkybių, susijusių su alkoholio vartojimu, darbo prokuratūroje neteko penki asmenys.

Kyšininkavimo byloje kaltinamas europarlamentaras Rolandas Paksas gruodžio 6 d., ketvirtadienį neatvyko į Vilniaus apygardos teismo posėdį. Prieš pat posėdį ketvirtadienio rytą teismo posėdžių sekretorė iš R. Pakso advokato Rolando Tilindžio sužinojo, kad kaltinamasis dar negrįžęs į Lietuvą. R. Paksas Maskvoje susitiko su Rusijos parlamento vadovais.

Iki savivaldos rinkimų likus kiek mažiau nei trims mėnesiams, triskart miestui vadovavęs **Artūras Zuokas** vėl skelbia dalyvausiąs rinkimuose į Vilniaus merus. Kaip sako pats, nes sulaukė labai didelio vilniečių palaikymo. Tai esą ir yra priežastis, kodėl jis pakeitė prieš ketverius metus išsakytą poziciją daugiau niekada nesivaržyti dėl sostinės vadovo kėdės. Beveik prieš ketverius metus, vėlyvą kovo 15-osios vakarą, pasveikinęs Remigijų Šimašių su pergale pirmuosiuose tiesioginiuose mero rinkimuose, A. Zuokas pareiškė, kad daugiau Vilniaus meru nebesieks tapti.

Gruodžio 5 d., trečiadienį įvyko Darbo partijos tarybos posėdis, kurio metu buvo patvirtintas rinkiminis šūkis ir kandidatai į savivaldybių tarybų narius bei merus, patvirtinta Darbo partijos rinkimų programa, sakoma pranešime spaudai. Darbo partijos pirmininkas **Viktoras Uspaskichas** patvirtintas kandidatu į Vilniaus miesto merus. Kaune mero posto sieks Martynas Maulė, Klaipėdos – Benas Šimkus. Šiauliuose į merus kandidatuos Marijus Velička, Panevėžyje – Sandra Jakštienė, Alytuje – Kęstutis Ažuolas, Marijampolės rajono savivaldybėje – Metas Ražinskas. Iš viso buvo paskelbta 40 kandidatų į mero postą pavardės. Tiesioginiai merų ir savivaldybių tarybų rinkimai vyks 2019 metų kovo 3 dieną.

Ministrų kabinetas gruodžio 5 d. pritarė Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) siūlymui reguliuoti prekybininkų taikomus vaistų atkainius. Tai reiškia, kad valstybė nustato ribas, kurių negalės peržengti verslininkai, norėdami branginti vaistus, siekdami pelno, teigiama SAM pranešime. Vaistai, kuriuos nuo sausio mėnesio bus galima įsigyti prekybos centruose, degalinėse ir kitose mažmeninės prekybos vietose, negalės būti brangesni nei vaistinėse. Tai reiškia, kad visiems verslo subjektams, norintiems prekiauti vaistais, galios vienodi reikalavimai.

Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (LVŽS) vadovas Ramūnas Karbauskis su Lietuvos radijo ir televizijos (LRT) veiklą tyrusios komisijos nariais skelbia registravęs naują visuomeninio transliuotojo įstatymo redakciją: būtų steigiama valdyba, trumpinama tarybos narių kadencija ir keičiami formavimo principai, atsisakoma reklamos interneto svetainėje. LRT vadovybė buvo išsakiusi nuogąstavimus, kad valdančiųjų inicijuojami pakeitimai kelia grėsmę LRT nepriklausomumui.

Švietimo ir mokslo ministrė Jurgita Petrauskienė pažeidė įstatymą nedeklaravusi sandorio su banku ir nenusišalinusi nuo sprendimų ministerijoje bei pavaldžioje įstaigose, kai viešuosius pirkimus laimėdavo jos sutuoktinis Evaldas Petrauskas, gruodžio 5 d. vienbalsiai nusprendė Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (VTEK).

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

BUVĘS JAV PREZIDENTAS G. H. W. BUSHAS VYRESNYSIS ATGULĖ AMŽINO POILSIO

JAV prezidento George H. W. Busho (George Herbert Walker Bush) vyresniojo karstas lokomotyve „4141“.

Reuters

JAV prezidentas George`as H. W. Bushas (George Herbert Walker Bush) vyresnysis, prisimenamas tiek dėl savo darbo prezidento poste, tiek dėl savo poveikio istorijai, ketvirtadienį buvo palaidotas po kelias dienas vykusio tautos atsisveikinimo.

Po gruodžio 5 d., trečiadienį Vašingtono nacionalinėje katedroje įvykusių laidotuvių pamaldų, kuriose dalyvavo penki tebegyvenantys JAV prezidentai, vėliava užklotas G. H. W. Busho karstas buvo nuskraidintas į Teksasą paskutiniam atsisveikinimui.

Busho vyresniojo, tapusio antruoju Amerikos prezidentu, kurio sūnus irgi užėmė Ovalųjį kabinetą, mirtis ir atsisveikinimo ceremonijos visą šią savaitę buvo amerikiečių dėmesio centre.

Tačiau velionio laidotuvės savo vardo prezidentinės bibliotekos Koledž Steišene teritorijoje buvo privačios. Jis atgulė šalia balandį mirusios žmonos Barbaros ir jų dukters Robin, kurią pasiglemžė leukemija, kai mergaitei buvo treji metai.

„41-asis Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas George`as Herbertas Walkeris Bushas pasiekė savo amžino poilsio vietą“, – socialiniame tinkle „Twitter“ parašė Bushų šeimos atstovas spaudai Jimas McGrathas.

G. H. W. Bushas mirė lapkričio 30 d., penktadienį, būdamas 94 metų amžiaus, savo namuose Teksase.

Gruodžio 6 d. per paskutines laidotuvių pamaldas Šv. Martyno episkopalinėje bažnyčioje Hjustone kalbą pasakė artimas velionio draugas Jamesas Bakeris, jo prezidentavimo metu dirbęs valstybės sekretoriumi.

„Jo nepaprasta tarnyba mūsų šaliai ir pasauliui jau įrėžta laiko marmure“, – sakė J. Bakeris ir priminė apie G. H. W. Bushą visą gyvenimą lydėjusį pareigos ir tarnystės jausmą bei atjautą.

Sunkiai tramdydamas ašaras 88 metų J. Bakeris pažymėjo, kad prezidento darbai

„atspindi jo moralinį veidą, jo padorumą, beribį gerumą ir atidą kitiems žmonėms, jo ryžtą visada elgtis teisingai“.

Amžino poilsio vieta

Velionio sūnus George`as W. Bushas, 43-asis JAV prezidentas, stovėjo šalia savo sutuoktinės Lauros, kol iš Hjustono bažnyčios į katafalką buvo nešamas jo tėvo karstas.

Tuomet velionio karstas buvo įkeltas į traukinį su lokomotyvu, nudažytu prezidentinio lėktuvo „Air Force One“ spalvomis. 41-ojo prezidento garbei 4,3 tūkst. arklio galių lokomotyvas buvo pramintas 4141. Gruodžio 6 d., ketvirtadienį jis nugabeno G. H. W. Busho palaikus į amžino poilsio vietą.

Lokomotyvas iš Hjustono važiavo į Koledž Steišeną už maždaug 113 km, kur G. H. W. Bushas buvo palaidotas savo vardo prezidentinės bibliotekos Teksaso A&M universitete teritorijoje.

Atsisveikinti su prezidentu minios žmonių rinkosi Springo, Magnolijos, Navasotos ir Koledž Steišeno miestuose.

Nepaisydami lietingų orų, žmonės stovėjo prie bėgių, laikė JAV vėliavas, sveikino ir mojavo pravažiuojančiam traukiniui, vežusiam prezidento karstą.

G. H. W. Bushas buvo 12-asis JAV vadovas, pašarvotas JAV Kapitolijaus rotundoje.

Tūkstančiai žmonių atėjo pagerbti šalies vadovo, stovėjusio prie valstybės vairo gana neramiais laikais, Šaltojo karo pabaigoje, kuris savo manieromis nė iš tolo nepriminė karingumu ir pompastiškais pasisakymais išsiskiriančio dabartinio šalies vadovo.

Didžiausias G. H. W. Busho, kaip prezidento, pasiekimas – tarptautinės koalicijos, 1991-aisiais per vos 100 valandų trukusį karą išvadavusios naftos turtingą Kuveitą nuo jį okupavusio kaimyninio Irako, sutelkimas. Be to, jam prezidentaujant baigėsi Šaltasis karas tarp JAV ir tuometinės Sovietų Sąjungos.

Per Antrąjį pasaulinį karą G.

W. H. Bushas pelnė apdovanojimų kaip karo lakūnas ir vos nežuvo, kai jo lėktuvas buvo numuštas japonų pajėgų per vieną bombardavimo misiją.

Jis buvo Kongreso narys, pasiuntinys Kinijoje ir ambasadorius prie Jungtinių Tautų, Centrinės žvalgybos valdybos direktorius ir R. Reagano viceprezidentas, kol galiausiai pats perėmė Baltuosius rūmus.

Gruodžio 6 d., ketvirtadienį J. Bakeris kalbėjo apie G. H. W. Busho ryžtą siekti kompromiso ir taikos užuot žvanguis ginklais.

„Jis turėjo kario drąsą, – sakė J. Bakeris. – Tačiau atėjus laikui būti atsargiam, jis visada išlaikydavo didesnę taikdario drąsą.“

Savo ruožtu G. W. Bushas perskaitė jaudinančią panegiriką savo tėvui. Jiedu tapo antraisiais tėvu ir sūnumi, dirbusiais JAV prezidento poste. Pirmieji buvo Johnas Adamsas ir Johnas Quincy Adamsas.

Įtemptos paliaubos

Nors šios ceremonijos leido Vašingtonui šiek tiek atsikvėpti nuo toksiškos retorikos, apėmusios šalies politikos sluoksnius, D. Trampas ir jo pirmtakai demokratai atrodė paskelbę tik įtemptas paliaubas.

Į katedrą atvykęs D. Trampas paspaudė rankas B. Obamai ir jo žmonai Michelle. Tačiau jis ignoravo B. Clintoną ir jo žmoną Hillary.

Siekdamas Respublikonų partijos vairo D. Trampas negailėjo tulžingos kritikos Bushams. Būtent jis šaipėsi iš Busho vyresniojo frazės apie „tūkstantį šviesos taškelių“ ir kritikavo prezidento sūnų dėl 2003 metų invazijos į Iraką – „blogiausio sprendimo mūsų šalies istorijoje“.

Vis dėlto po G. H. W. Busho mirties D. Trampo elgesys pasikeitė, atrodo, kad jis siekia parodyti esąs išvien su šeima. Apie tai byloja nepompastiškas D. Trampo ir JAV pirmosios ponios Melanios atėjimas atsisveikinti su velioniu Kapitolijoje prie jo karsto.

LRT

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.

Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.

VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirmą klasę - \$78.

Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.

Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

■

ŠTAI TAU IR LIETUVOS „PROFESIONALŲ VYRIAUSYBĖ“!

Po tvyrojusios įtampos, kilusios dėl kone mėnesį besitęsiančio mokytojų streiko, visi tikėjosi kažko tokio, kas būtų susijęs su švietimo ir mokslo ministrės Jurgitos Petrauskienės personalija. Visiems rūpėjo, ko tyli Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis, kur prapuolęs Seimo kultūros komiteto pirmininkas Ramūnas Karbauskis (kuris ir yra tikroji valdžia Lietuvoje, žinoma, po Prezidentės)? Tad Premjeras S. Skvernelis nustebino pareiškimu, kuriame teigiama, kad atleidžiami trys jo Vyriausybės ministrai: Švietimo ir mokslo ministrė Jurgita Petrauskienė, Aplinkos ministras Kęstutis Navickas ir Kultūros ministrė Liana Ruokytė Jonsson. Savo sprendimą S. Skvernelis paaiškino siekiu „perkrauti“ savo komandą: „Manau, kad tolesniam reformų įgyvendinimui ir perkrovimui reikėjo priimti šiuos sprendimus. (...) Aš tikrai pasitikiu šiais ministrais, negaliu įvardinti, kad jie blogai dirbo, taip, klaidų padaryta, bet už klaidas atsakomybę prisiimame visi. Geriau daryti, kartais klysti, klaidas taisyti, negu imituoti darbą arba nieko nedaryti. Dažnai taip būna, kad norint tęsti reformas, suteikti joms naują postūmį reikalingi kiti žmonės“. Deja, premjero „paaiškinimai“, kodėl atleidžiami net trys ministrai, nieko nepaaiškino...

Kaip visuomet, politikams, žiniasklaidos atstovams ir politika besidomintiems piliečiams kilo daugybė klausimų, ypač po to, kai šalies vadovė Dalia Grybauskaitė irgi pareiškė turinti klausimų dėl aplinkos ir kultūros ministrų atleidimo. Prezidentė taip pat teigė, kad Vyriausybės vykdoma švietimo reforma turi trūkumų ir įgyvendinama arogantiškai. „Ministrės neatsakingas kalbėjimas su mokytojais rodo šios Vyriausybės pagrindines problemas: nepagarbą mokytojams, jų orumą žeidžiančius pasisakymus ir negebėjimą įgyvendinti savo pačių priimtas reformas“.

Taigi, kodėl atleidžiama švietimo ir mokslo ministrė J. Petrauskienė, klausimų nekyla niekam. Bet kuo čia dėti aplinkos ministras ir kultūros ministrė, jiems gi niekas nereiskia nepasitikėjimo, nors jų darbu nepatenkintų pakanka? Galų gale kodėl šiame atleidžiamųjų sąrašė nėra Sveikatos apsaugos ministro Aurelijaus Verygos – kas kas, bet jis tai tikrai nėra piliečių labiau mylimas nei švietimo ministrė! Žiniasklaidos atstovų manymu (savo nuomonę kai kurie išdėstė socialiniuose tinkluose, *red. past.*), „Vyriausybė svarsto sujungti žiniasklaidą prižiūrinčias institucijas į vieną. Jie (Vyriausybė) galėtų bausti ir mokyti visus žurnalistus, skirstyti valstybės pinigus; panašiai padaryta Vengrijoje. Žiniasklaidos atstovų žiniomis, Lietuvos kultūros ministerija ir Liana Ruokytė Jonsson kol kas nesiėmė vykdyti tokių planų. O aplinkos ministras Kęstutis Navickas buvo vienas iš nedaugelio politikų, kuris viešai prieštaravo Sauliaus Skvernelio ir jo valstiečių pozicijai dėl valstybės strateginių objektų – Vilniaus ir Kauno atliekų deginimo jėgainių – statybų sustabdymo.“ Dar kai kas yra girdėjęs, aplinkos ministrui užkliuvo dideli nupjauto miško apskaitos neatitikimai.

Savo nuomonę dėl netikėto atleidimo išsakė ir patys atleidžiamieji. Pasak aplinkos ministro K. Navicko, jis neįtiko dėl to, kad nepriėmė į komandą žmonių „iš politinio lauko“, ir paminėjo aplinkos, o vėliau energetikos, viceministrą Aleksandrą Spruogį (kuris dabar įtariamas brakonieriaavimu, *red. past.*) ir Remigijų

A. GEORGE`AS H. W. BUSHAS IR LIETUVA

Jungtinės Amerikos Valstijos atsisveikino su 41-uju šalies prezidentu. Po sunkios ligos, George`as Herbertas Walkeris Bushas (George Herbert Walker Bush) mirė 2018 m. lapkričio 30 d.

Jis vadovavo valstybei tuo metu, kai pasaulis vertėsi aukštytin kojomis – 1989–1993 metais. Ne veltui politiko memuarai pavadinti „Transformuotas pasaulis“. Juose rastume dešimtis puslapių, aprašančių G. H. W. Busho apmąstymus apie politinę padėtį Lietuvoje. Turbūt joks kitas amerikiečių prezidentas tokio didelio dėmesio mums nėra skyręs ir vargiai skirs ateityje. Lietuvos ryžtas vaduojantis iš Sovietų Sąjungos atkreipė į mus pasaulio galingųjų dėmesį.

Ši knygos dalis neiškrenta iš bendro konteksto; priešingai, ji puikiai atspindi G. H. W. Busho filosofiją. Jis buvo balansuotojas – žmogus, turėjęs savo idealus, tačiau nenorėjęs, kad prisidengiant jais situacija išvirstų į nekontroliuojamą chaosą. Ypač, kai kalbame apie santykius tarp supervalstybių, kurios grąsino viena kitai branduoliniu ginklu.

Santykių su Sovietų Sąjunga atžvilgiu, G. H. W. Busho balansavimas reiškė subtilaus vidurio kelio paieškas tarp paramos laisvės siekiančios valstybės, tokioms kaip Lietuva, ir nenoro, jog reformatorius Michailas Gorbačiovas prarastų įtaką. Sovietų vadovą G. H. W. Bushas laikė draugu, ir žūtbut norėjo išvengti jo pozicijų susilpnėjimo. Nuogaustauta, jog tai galėjo nublokšti pasaulio politiką iš Perestroikos atšilimo atgal į gūdžiausius Šaltojo karo laikus.

Todėl G. H. W. Bushas, kaip ir daugelis amerikiečių, simpatizavo Lietuvos laisvės siekiui. Bet tuo pačiu išliko atsargus. Tą atspindi keli jo memuarų sakiniai. Citata iš knygos: „Negalime prieštarauti nepriklausomai Lietuvai. Kita vertus, jei jau pirmą akimirką Lietuvai paskelbus nepriklausomybę ją paremtume, Gorbačiovas galėtų būti nuverstas. Kiltų rizika, kad sovietai savavališkai panau-

Ačą. „Natūralu, kad ir koalicijos partneriai nėra patenkinti, kad mes, pakeisdami valstybinių miškų urėdijų darbuotojus, nei „valstiečių“, nei kitų partijų atstovų nepriėmėme“, – sakė dabar jau buvęs aplinkos ministras.

Visgi akivaizdus premjero nenoras pripažinti, kad populistiškai išreklamuota „profesionalų Vyriausybė“ tėra šnipštas. Jis visvien teigia, kad „jeigu ministerijoms vadovauti būtų paskirti politikai, nebūtų net kalbos apie jokias reformas“. Suprask – profesionalai dirba nepaisydami politikų? Jei tą ir norėjo pasakyti Ministras Pirmininkas, tai, dovanokite, ko tada klauso ministrai – savojo „vidinio balso“? Ar visgi valstybėje būtent politikai sprendžia, kuria kryptimi turi eiti šalies ekonomika, kultūra, švietimas? Tokia S. Skvernelio logika besivadovaujant, galima teigti, kad R. Karbauskis irgi neturi jokios įtakos, pvz., valstybės kultūrai. Jis gi politikas, ne „profesionalas“!

Ką gi, šis „neprofesionalas“, matyt, veltui aušino burną savo pasisakymu apie mokytojų streiką:

„Keliami nepagrįsti, neįmanomi įvykdyti reikalavimai, jų niekas neįvykdytų, nėra tokios nei partijos, nei tokių politikų, kurie galėtų surasti 300 milijonų eurų papildomai mokytojų atlyginimams“. (O tai kam tada profesionalai – kyla klausimas – jei politikai turi ieškoti milijonų?)

Galbūt ne visiems aišku, kodėl streikuoja mokytojai, juk net kai kurios mokytojų profesinės sąjungos teigia, kad įvedus etatinį apmokėjimą, atlyginimai mokytojams pakilo. Reikalas tas, kad taip teigia tik „kolaboruojančios“ profsąjungos, kurios, kaip ir sovietmečiu, tėra valdžios įnagis dirbančiųjų protesto iniciatyvoms reguliuoti ir eliminuoti. (Verta prisiminti, kad iš šitų kolaboruojančių profesinių sąjungų ne vienas veikėjas neseniai vyko stažuotis į... Rusiją.) Savo ruožtu protestuojantys mokytojai ir juos palaikantys politikai bei visuomenės atstovai teigia, kad „etatinis apmokėjimas nėra atlyginimų didinimas, ir Seimas bei Švietimo ir mokslo ministerija turėtų prisipažinti, jog etatinio darbo apmokėjimas yra tik švietimo finansavimo būdo pakeitimas į lankstesnį, o ne atlyginimų didinimo priemonė“. Taigi faktas yra tai, kad „švietimo reforma“ mokytojų atlyginimų nepakėlė, todėl jie ir streikuoja! Nesistebėkime, kad paskui mokytojus paseks ir mokslininkai, bibliotekininkai, medikai ir t. t.

Na, o tiems, kas piktinasi Lietuvoje, jog dėl mokytojų streiko nevyksta pamokos, verta priminti kažkieno pasakytus žodžius: netiesa, kad nevyksta pamokos! Atvirkščiai – mokiniai gavo unikalią pilietiškumo ir savigarbos pamoką. Nuo savęs tepri-dursiu – kai valdžioje buvo konservatoriai, blokuodami kelius protestavo „valstiečiai“; kai valdžioje „valstiečiai“ – protestuoja švietimo ministeriją „perėmę“ mokytojai! Jaučiate skirtumą?

Kęstutis Šilkūnas

PARAMA UKRAINAI – LIETUVOS SAUGUMO INTERESAS

Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė su Ukrainos Prezidentu Petro Porošenka Kijeve. *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus*

Penktadienis, gruodžio 7 d. (Kijevas). Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Ukrainos Prezidentu Petro Porošenka. Šalies vadovės apsilankymo Kijeve tikslas – palaikyti Ukrainą. Tai pirmasis valstybės vadovo vizitas į Ukrainą po to, kai Rusija neteisėtai užgrobė šios valstybės laivus Kerčės sąsiauryje.

Valstybės vadovai dalyvavo 11-ajame Lietuvos ir Ukrainos Prezidentų Tarybos posėdyje. Susitikime viena svarbiausių temų buvo saugumo padėtis Rytų Ukrainoje ir Azovo jūroje, kaip Lietuva ir tarptautinė bendruomenė galėtų padėti Ukrainai.

Šalies vadovė pabrėžė, jog neteisėtas Ukrainos laivų užgrobimas Kerčės sąsiauryje, jų įgulų įkalinimas, Mariupolio ir Berdiansko uostų blokada aiškiai demonstruoja, kad Rusija siekia legitimizuoti Krymo aneksiją, Azovo jūrą paversti savo vidaus jūra ir galimų karinių veiksmų, nukreiptų prieš Ukrainą, placdarmu bei

(Atkelta iš 3 psl.)

**A. GEORGE'AS
H. W. BUSHAS IR
LIETUVA**

prezidentu tikrai netapo realybe. Bet toks įvykių susiklostymas nebuvo duotybė. Vietoje takaus Sovietų Sąjungos žlugimo galėjo kilti karinis susirėmimas su Jungtinėmis Valstijomis arba įvykti sėkmingas radikalių komunizmo reakcionierių perversmas; vietoje Lietuvos ir kitų valstybių išsivadavimo ir kelio į demokratiją galėjo prasidėti dar represyvesnės okupacijos etapas. G. H. W. Bushas sugėbėjo išlaviruoti tarp šių bangų, ir už tai nusipelno pagarbos.

Linās Kojala, Rytų Europos studijų centro direktorius

diskredituoti artėjančius prezidento rinkimus.

Lietuva tvirtai palaiko Ukrainą ir įvedė nacionalines sankcijas už agresiją Kerčės sąsiauryje bei Juodojoje jūroje atsakingiems asmenims. Lietuva taip pat didina savo karinę paramą Ukrainai, papildomai skirdama didesnį kiekį amunicijos, siųsdama daugiau karinių instruktorių ir kibernetinio saugumo ekspertų, kurie padės atremti hibridines atakas, ypač rinkimų metu.

Mūsų valstybė taip pat didina humanitarinę paramą Ukrainai, papildomai skirdama 30 tūkst. eurų. Lietuvos humanitarinė parama Ukrainai šiemet sudaro 140 tūkst. eurų. Iš viso per ketverių metų laikotarpį Lietuva skyrė apie 13 mln. eurų paramos Ukrainai.

Susitikime didelis dėmesys skirtas dvišalių ryšių stiprinimui. Pasirašyti keturi svarbūs dvišaliai dokumentai: Lietuvos ir Ukrainos strateginės partnerystės vystymo 2019–2020 m. gairės, Tarpvvyriausbinis protokolas dėl Europos Bendrijos ir Ukrainos susitarimo dėl asmenų readmisijos įgyvendinimo, 11-asis Lietuvos ir Ukrainos Prezidentų Tarybos protokolas bei Tarpvvyriausbinis susitarimas dėl įdarbinimo ir bendradarbiavimo darbo migracijos srityje. Pastarasis dokumentas leis efektyviau kovoti su nelegaliu darbu, padės Lietuvoje ir Ukrainoje dirbančių abiejų šalių piliečių išnaudojimo bei diskriminacijos atvejais.

Dar viena svarbi tema – europinių reformų procesas. Pasak Prezidentės, reformų kelias yra ilgas ir sudėtingas, tačiau jos yra labai reikalingos sėkmingai valstybės raidai ir žmonių gerovei. Nors Ukrainai, kaip nė vienai kitai šaliai, savo europinį ap-

sisprendimą tenkinti ginklu, ji sugebėjo susitelkti ir pasiekė nemažą pažangą. Tačiau dar būtina pasitempti kovos su korupcija, teisėsaugos institucijų pertvarkos, energetikos ir verslo aplinkos gerinimo srityse. Kovoti su neteisėtu nuosavybės perėmimu, su kurio atvejais teko susidurti ir Ukrainoje verslą kuriančioms Lietuvos įmonėms.

Prezidentė taip pat pabrėžė, kad dvišalis ekonominis bendradarbia-

vimas stiprėja. Jį dar labiau paskatino prieš kelerius metus įsigaliojusios ES Asociacijos ir laisvosios prekybos sutartys. Per šiuos metus dvišalė prekyba išaugo 15 procentų. Daug naujų perspektyvų atveria IT, inovacijų ir logistikos sektoriai. Vizito metu Kijeve taip pat vyksta Lietuvos ir Ukrainos ekonominis forumas, į kurį atvyko per 30 įvairių verslo įmonių ir asociacijų atstovų iš Lietuvos.

Lietuvos ir Ukrainos Prezidentai taip pat apsikeitė aukščiausiais valstybiniais apdovanojimais. Prezidentei Daliai Grybauskaitei įteiktas „Laisvės ordinas“ – apdovanojimas, teikiamas už itin išskirtinius nuopelnus. Jį yra gavę tik nedaugelis iškilių pasaulio lyderių ir politikų, tarp jų buvęs Prancūzijos Prezidentas ir Vokietijos Prezidentai Francois Hollande'as ir Joachimas Gauckas, buvęs JAV viceprezidentas Joe Bidenas, senatorius Johnas McCainas, taip pat buvę Lietuvos vadovai Vytautas Landsbergis ir Valdas Adamkus.

Už dvišalių ryšių stiprinimą ir asmenį indėlį skatinant Lietuvos ir Ukrainos partnerystę Prezidentui Petro Porošenkai įteiktas Vytauto Didžiojo ordinas.

Kijeve Prezidentai taip pat pasveikins 2-ojo Ukrainos moterų suvažiavimo dalyves. Į šį renginį atvyks 500 politikų, verslininkų, pilietinės visuomenės atstovių iš visos šalies.

Prezidentės spaudos tarnyba

PRENUMERUOKITE **DIRVA**

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

KOVA SU ŠEŠĖLINE EKONOMIKA: PIRMIEJI REZULTATAI DŽIUGINA

Šešėlinės ekonomikos mažinimo koordinavimo komisijos posėdyje pristatyti pirmieji inicijuotų kovos su „šešėliu“ priemonių įgyvendinimo rezultatai.

„I „šešėlio“ mažinimo procesą žiūrime plačiau - tiek stiprindami kontrolę ir tobulindami teisinį reglamentavimą, tiek ieškodami skatinimo priemonių trauktis iš „šešėlio“ bei didinanti visuomenės sąmoningumą. Po rugsėjį įvykusio pirmojo komisijos posėdžio matome, kad išties yra padarytas nemenkas proveržis atskiruose sektoriuose, tačiau dar turime, kur stiebtis ir veikti aktyviau”, - sako komisijos pirmininkas Vyriausybės kancleris Algirdas Stončaitis.

Viena iš didžiausių šešėlinių ekonomikų yra prekybos mėsos produktais srityje. Siekiant tam užkirsti kelią, buvo parengtas ir jau (Vyriausybės) pateiktas Seimui Maisto įstatymo pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai (VMVT) bus leista atlikti kontrolinius pirkimus (vadinamoji „slapto pirkėjo” teisė). Pakeistos Prekybos žemės ūkio ir maisto produktais turgavietėse darbo taisyklės, tvirtinamos žemės ūkio ministro įsakymu, pagal kurias prekiautojui pavedama dokumentus atsakingam turgavietės asmeniui pateikti iki prekybos pradžios, ir nustatoma prievolė atsakingam turgavietės asmeniui pranešti VMVT ir Valstybinei mokesčių inspekcijai apie pastebėtus produkcijos kiekio deklaravimo pažeidimus. Pažymėtina, kad spalį ir lapkritį vyko koordinuoti prekiautojų mėsos produktais patikrinimai. Iš viso patikrintos 84 turgavietės, 334 prekiautojai. Pažeidimų mastai – aukšti: turgavietėse 35 proc. prekiautojų padarė teisinius pažeidimus (nepildyti produktų apskaitos žurnalai, neženklinti produktai, nepateikti lydimieji dokumentai), o internetinėje erdvėje pažeidimai dar didesni. Be kita ko, ministrų kabinetui netrukus bus pristatyti turgavietėse kaupiamų maisto produktų apskaitos duomenų, šiuo metu kaupiamų popierinėje formoje, skaitmenizavimo, aktualaus tiek turgaviečių modernizavimo, tiek ir šešėlinės ekonomikos prevencijos tikslu, būdai.

Imtasi priemonių „šešėlio” mažinimo prekybos naftos produktais sektoriuje – Seimui planuojama pateikti Energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo tobulinama licencijų prekiauti naftos produktais išdavimo tvarka. Palyginimui, Lenkijoje, sutvarkius prekybą naftos produktais, oficiali prekyba degalais išaugo penktadaliu.

Siekiant sumažinti „šešėlį” keleivių pavežimo paslaugų sektoriuje, jau parengtas Kelių transporto kodekso pakeitimo įstatymo projektas.

Atsižvelgus į gerąją tarptautinę praktiką mažinant šešėlio mastą statybų sektoriuje, iki vasario 15 d. bus parengta būtinios (privalomos) statybininko identifikacinės kortelės įgyvendinimo koncepcija. Numatyta tobulinti sveikatos priežiūros įstaigose teikimų reabilitacijos paslaugų reglamentavimą, stiprinant prevenciją dėl nesąžiningo naudojimosi mokestinėmis lengvatomis.

Akcentuota, kad būtina nustatyti naują kontrolės ir teisėsaugos institucijų bendro darbo modelį regioniniuose lygiuose, remiantis gerąja užsienio šalių praktika. Parengta koncepcija apima bendros institucijų atstovų veiklos Rizikų analizės centre ir teritoriniuose Jungtinių operacijų centruose reglamentavimo pokyčius, Jungtinių operacijų centrų, pradėjusių veiklą siauresnėje srityje, kompetencijų išplėtimą.

Gruodžio 7 d. komisijos posėdyje apžvelgtos tokių probleminių šešėlinės ekonomikos sričių kaip prekyba naudotais automobiliais ir jų dalimis, tabako produktais ir alkoholiu tendencijos, susipažinta su institucinės anti-korupcinės aplinkos tvarumu bei kaip pasirengta įgyvendinti Vyriausybės patvirtintą kovos su šešėliu reformą, pristatyta visuomenės sąmoningumo didinimo strategija. Atsakingoms institucijoms pavesta imtis atitinkamų priemonių įgyvendinimo.

Primintina, kad vienas svarbiausių šios Komisijos veiklos organizavimo principų – sektorinis požiūris, posėdžiuose nagrinėjant šešėlio riziką atskirose rizikingiausiose ekonominėse veiklose. Nors šešėlis Lietuvoje 2018 m. lyginant su 2017 m. 1 proc. punktu sumažėjęs, skirtingais vertinimais jis sudaro 15-23 proc. BVP ir tai yra vis dar daugiau nei EBPO ir ES vidurkis. Kitąmet iš „šešėlio” planuojama ištraukti 200 mln. eurų, kas didins biudžeto pajamas.

LRV

GERESNĖ DEMOGRAFINĖ SITUACIJA, SUVALDYTI MIGRACIJOS SRAUTAI, ORI SENATVĖ – LIETUVOS VYRIAUSYBĖS PATVIRTINTO VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS

Šeima.

LRV

Lietuvos Vyriausybė gruodžio 5 d. posėdyje patvirtino Demografijos, migracijos ir integracijos politikos strategijos įgyvendinimui skirtą veiksmų planą 2019-2021 metams, kuriuo siekiama ambicingo tikslo: iki 2021 metų sustabdyti gyventojų skaičiaus mažėjimą Lietuvoje, o iki 2030 metų – vėl tapti 3 milijonų gyventojų šalimi. Numatoma, kad šios esminės valstybės raidai strategijos įgyvendinimas taptų vienu iš prioritetų skirstant 2020 metų valstybės biudžeto asignavimus.

„Plane po viešųjų konsultacijų su visuomenės, viešojo, nevyriausybinių, privataus sektoriaus atstovais, numatomos konkrečios priemonės, padėsiančios įveikti didžiau-

sius Lietuvos demografinius iššūkius: mažą gimstamumą, trumpą vidutinę gyvenimo trukmę, didelę emigraciją bei menką grįžtamąją migraciją”, - sako Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis.

Iš viso tarpinstituciniame veiklos plane numatyta beveik 100 konkrečių priemonių, nors dalies priemonių finansavimas paaiškės tik kitais metais patvirtinus 2020 metų valstybės biudžetą.

Pirmasis plano tikslas – kurti palankią šeimai aplinką Lietuvoje. Stipri šeima yra visuomenės ir valstybės pagrindas, todėl šeimos instituto stiprinimas – šios Vyriausybės prioritetas. Gerinant sąlygas šeimoms, vykdomi Vyriausybės įsipareigojimai

– nuo 30 iki 50 eurų bus didinama išmoka vaikui („vaiko pinigai”). Taip pat siūloma dirbančiai mamai ar tėčiui jau pirmaisiais metais po vaiko priežiūros išmokos, o gausioms šeimoms ir šeimoms, auginančioms neįgalų asmenį, išduoti šeimos (nuolaidų) kortelę, kuri suteiktų papildomas lengvatas ar nuolaidas aktualiausioms prekėms ir paslaugoms. Kiekvienam gimusiam naujagimiui numatoma skirti 100 eurų vertės kūdikio kraitelį, o artimiausiu metu bus įvertinta galimybė teikti finansines lengvatas (GPM grąžinimo ar lengvatinio PVM tarifo) būtiniausioms kūdikio auginimui skirtoms prekėms, taip pat nemokamą maitinimą

visiems pradinukams.

Antrasis šio plano tikslas – subalansuoti migracijos srautus, pastaraisiais metais lėmusius spartų gyventojų mažėjimą Lietuvoje. Skatinant Lietuvos piliečius sugrįžti iš užsienio į Lietuvą, bus organizuojamos darbdavių mugės užsienyje, remiamos bendruomeninės iniciatyvos, pritaikomos viešosios paslaugos ir darbo rinkos priemonės grįžtančiųjų poreikiams, ir kita. Taip pat bus žymiai sustiprintas išvykusių ir sugrįžusių tautiečių informavimas ir konsultavimas aktualiausiais grįžimo bei integracijos klausimais, įtraukiant Lietuvos ambasadas ir savivaldybes. Užtikrinant sėkmingą grįžusių ar atvykusių vaikų integraciją į švietimo sistemą, bus nustatoma pareiga kiekvienoje mokykloje, kurioje mokosi toks mokinys, parengti jam individualų mokymosi planą ir rengti individualias pamokas arba steigti išlyginamąsias klases, arba teikti antrojo (integracijos) mokytojo paslaugas. Siekiant mažesnės emigracijos, siūloma stiprinti pilietiškumą ir gyventojų, ypač

jaunimo, ryšį su šalimi, didinti psichologinės pagalbos prieinamumą, visose savivaldybėse įgyvendinti adaptuotas savižudybių prevencijos programas.

Trečiasis tikslas – suteikti daugiau galimybių vyresnio amžiaus žmonėms išlikti aktyviais visuomenės nariais. Šioje dalyje numatoma nuosekliai didinti socialinio draudimo pensijas (vidutiniškai po 25 eurus kasmet), taip pat visiems nedirbantiems pensinio amžiaus asmenims suteikti 80 proc. nuolaidą važiuoti vietiniu viešuoju transportu. Skatinant vyresnių žmonių užimtumą, siūloma sukurti verslumo skatinimo fondą „Verslas 54+”, mažinti „Sodros” įmokas pensinio amžiaus darbuotojams, dirbantiems regionuose, susiduriančiuose su darbo jėgos trūkumu, remti jų integraciją į darbo rinką. Rūpinantis senjorų sveikata, siūloma organizuoti papildomas greitosios medicinos pagalbos brigadas efektyvesniam reagavimui į insulto ir infarkto atvejus, mažinti išlaidas vaistams ir didinti odontologijos paslaugų apimtį.

LRV

NATO TURI DIDINTI PARAMĄ SU NAUJAIŠ RUSIJOS IŠPUOLIAIS SUSIDURIANČIAI UKRAINAI

Lenkijos užsienio reikalų ministras Jacekas Czaputowiczius (Jacekas Čaputovičius) kairėje ir Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius NATO valstybių narių užsienio reikalų ministrų susitikime Briuselyje. *NATO*

Gruodžio 4 dieną Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius dalyvavo NATO valstybių narių užsienio reikalų ministrų susitikime Briuselyje, kur kėlė atsaką į Rusijos agresiją prieš Ukrainos laivus Kerčės

sąsiauryje klausimą.

Šiaurės Atlanto tarybos susitikime su Sakartvelu ir Ukraina užsienio reikalų ministrų lygiu buvo aptartas lapkričio 25 dieną įvykęs incidentas, patekimo į Ukrainos uostus Azovo

yra nepateisinami ir negali likti be pasekmių”, - sakė Lietuvos užsienio reikalų ministras. Jis paragino Rusiją nedelsiant paleisti Ukrainos laivus ir jų įgulos narius bei atkurti netrukdomą laivybą į

ir iš Azovo jūros.

L. Linkevičius pabrėžė, kad NATO ir šalys narės turi stiprinti visokeriopą paramą Ukrainai, kad šalis būtų labiau pasirengusi apsiginti nuo išorės agresijos. Anot ministro, taip pat svarbu didinti NATO bendradarbiavimą su Ukraina ir Sakartvelu saugumo Juodosios jūros regione srityje.

Rusijos agresiją prieš Ukrainos laivus Kerčės sąsiauryje Lietuvos užsienio reikalų ministras aptarė ir susitikime su Kanados užsienio reikalų ministre Chrystia Freeland, organizuotame NATO valstybių užsienio reikalų ministrų susitikimo Briuselyje gruodžio 4 dieną paraštėse.

L. Linkevičius atkreipė dėmesį, kad Rusija savo veiksmais Azovo jūroje ir toliau demonstruoja agresyvią politiką. Jis akcentavo būtinybę reikalauti, kad Rusija nedelsdama paleistų pagrobtus Ukrainos jūreivius, grąžintų sulaikytus Ukrainos laivus ir užtikrintų

tarptautinėje teisėje bei dvišaliuose susitarimuose numatytą netrukdomą laivybą Azovo jūroje. „Prieikus, Vakarų valstybės turi griežtinti sankcijas Rusijos atžvilgiu”, - pabrėžė L. Linkevičius.

Lietuvos ir Kanados užsienio reikalų ministrai taip pat aptarė pasirošimą 2019 metais Toronte vyksiančiai paramos Ukrainai konferencijai ir dvišalio ekonominio bendradarbiavimo stiprinimą po ES-Kanados laisvosios prekybos susitarimo (CETA) ratifikacijos Seime. Ministras L. Linkevičius padėkojo Kanadai už indėlį į Baltijos regiono šalių saugumo stiprinimą.

Briuselyje gruodžio 4-5 dienomis vykstančiame NATO užsienio reikalų ministrų susitikime aptariami transatlantinio saugumo klausimai, kova su terorizmu ir kiti iš Pietų kylančios iššūkiai, NATO misijos Afganistane ir Irake. Viena iš sesijų skirta Vakarų Balkanų aktualijoms.

LR URM

V. UMBRASAS:
„GERIAUSIAS PAMINKLAS
LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJAMS
– MŪSŲ VISŲ SUSITELKIMAS IR
BENDRAS SAŽININGAS DARBAS
TĖVYNĖS LABUI”

LR Seime vykusioje konferencijoje „Neužmirštas ir nenugalėtas” Lietuvos krašto apsaugos viceministras Vytautas Umbrasas.

LR KAM / Alfredo Pliadžio nuotr.

„Antano Kraujelio vardas – tai nepalaužto, priesaikos nesulaužiusio kovotojo už Tėvynės laisvę simbolis”, – lapkričio 30 d. LR Seime vykusioje konferencijoje „Neužmirštas ir nenugalėtas” dalyvius sveikindamas sakė krašto apsaugos viceministras Vytautas Umbrasas.

„Niekuomet nebus per daug pagarbos, dėmesio ir atminimo žmonėms, paaukusiems gyvybę už Lietuvą. O pačiu geriausiu pagerbimu Antanui Kraujeliui ir visiems žuvusiems už Lietuvos laisvę visada bus mūsų visų susitelkimas ir bendras sąžiningas darbas Tėvynės labui”, – pabrėžė krašto apsaugos viceministras.

Konferencija „Neužmirštas ir nenugalėtas” skirta Antano Kraujelio-Siaubūno gimimo 90-mečiui minėti. Jos metu atsiminimų knygą apie brolių „Neužmirštas ir nenugalėtas” pristatė Laisvės kovų dalyvė ir partizano sesuo habil. dr. Janina Šyvočienė. Pranešimus apie Lietuvos ginkluotą pasipriešinimą okupacijai ir A. Kraujelio indėlį skaitė prof. Vytautas Landsbergis, Seimo nariai Arvydas Anušauskas, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, kiti. Pranešimą „A. Kraujelio

ilgametė kova ir jo sužeisto gyvenimo etapas” pristatė Krašto apsaugos savanorių pajėgų Didžiosios kovos apygardos 8-osios rinktinės karys Ramūnas Tolvaiša.

Antanas Kraujelis-Siaubūnas (1928-10-25–1965-03-17) savo gyvenimą paskyrė kovai su okupantais. 1946-1947 metais jis veikė kaip partizanų ryšininkas, turėjo ginklą, vėliau buvo Vytauto apygardos partizanas. A. Kraujeliui suimti sovietų saugumas skyrė daug pastangų. Nesibaigiantys tardymai ir persekiojimai lydėjo visus partizano šeimos narius. Jo tėvai, seserys du kartus buvo ištremti.

1965 metų kovo 17 d. per KGB vadovaujamą sovietų karinę operaciją Papiškių kaime (Utenos r.) apsupus jo slėptuvę, A. Kraujelis nusišovė. Partizano kūnas buvo išvežtas, kur paslėpti palaikai – iki šiol nežinoma.

1997 metų gruodžio 17 d.

Laiškas iš Prelato Edmundo J. Putrimo
Lietuvos vyskupų konferencijos (LVK) delegato
užsienio lietuvių katalikų sielovadai

ŽODIS TAPĖS KŪNU

Brangūs broliai ir seserys Kristuje, lietuviai, gyvenantys visuose žemynuose bei etninėse žemėse,

„Iš Jesės kelmo išaugs atauga, iš jo šaknies išdygs atžala. Ant jo ilsėsis Viešpaties dvasia: išminties ir supratimo dvasia, patarimo ir tvirtumo dvasia, pažinimo ir maldingumo dvasia (Iz 11,1).”

Švęsdami Kristaus gimimo iškilmę esame kviečiami pažvelgti į tvirtelyje gimusį kūdikėlį Jėzų. Jėzui, kaip ir kitiems kūdikiams, reikalinga žmogiška pagalba, kad galėtų augti ir bręsti.

Dievo galybę spinduliuojantis Jėzus – žodis, tapęs kūnu - laimina mus ir primena apie savitarpio pagalbą bei žmogišką trapumą.

Džiaugdamiesi, kad Kūčių vakaras suburia mus visus prie bendro stalo, prisiminkime šiuos ypatingus Lietuvai metus, kai joje lankėsi popiežius Pranciškus. Savo kalboje jaunimui Katedros aikštėje jis sakė: „...prisiminkite savo šaknis...”, „...būkite drąsūs! Sekti Jėzumi – uždegantis nuotykis, kuris suteikia mūsų gyvenimui prasmę, leidžia mums pasijausti bendruomenės dalimi, o ta bendruomenė mus drąsina, lydi, įpareigoja tarnauti kitiems.”

Reiškiu didelę pagarbą kunigams, vienuoliams, katechetams ir visiems geros valios žmonėms, kurie savo tikėjimo šviesa ir viltimi remia ir padeda lietuvių katalikų sielovados veiklai užsienyje.

Nuoširdžiai dėkoju Jums visiems už maldas, aukas ir kvietimus dalyvauti Jūsų parapijų ir bendruomenių šventėse, suvažiavimuose bei stovyklose.

Visiems Jums linkiu palaimintų Šv. Kalėdų
bei džiaugsmingų ateinančių 2019-ųjų metų!

Kristuje,

Prelatas Edmundas J. Putrimas

A. Kraujelis po mirties buvo pripažintas kariu savanoriu, vėliau jam buvo suteiktas partizanų vyresniojo leitenanto laipsnis. 1998 metų gegužės 22 d. A. Kraujelis po mirtis buvo apdovanotas Vyčio kryžiaus 3-iojo laipsnio ordinu.

Antanas Kraujelis-Siaubūnas paskutinis, ginklu sovietinei okupacijai priešinosi metu, žuvęs Lietuvos partizanas.

LR KAM

LR KAM / Alfredo Pliadžio nuotr.

LIETUVOS DIASPOROS POLITIKOS
ĮGYVENDINIMO PATIRTIS PRISTATYTA
ESTIJOJE

Gruodžio 6 dieną ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorius Marijus Gudynas Estijos Parlamento kvietimu dalyvavo konferencijoje „Globalus estas 2030”, kurioje pristatė „Globalios Lietuvos” – užsienio lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą – programos idėjas ir pasiekimus. Estijos ekspertai Lietuvos vykdomą programą vertina kaip išskirtinį diasporos politikos įgyvendinimo pavyzdį, iš kurio Estija gali pasimokyti.

„Lietuvos tikslas yra padėti užsienyje gyvenantiems lietuviams išsaugoti lietuviybę ir aktyviai įsitraukti į modernios ir klestinčios Lietuvos valstybės kūrimą. Lietuvos diaspora istoriškai suvaidino ypatingą vaidmenį tiek kovojant už nepriklausomybės atkūrimą, tiek ir prie jos politinio, ekonominio, socialinio ir kultūrinio augimo,

todėl nėra priežasčių svaryti, ar tai turi būti tęsiama ir stiprinama”, – pristatydamas Lietuvos diasporos politiką sakė M. Gudynas.

Estijos organizuojama konferencija skirta diskusijoms apie Estijos diasporos politikos ateitį, jos metu Estijos politinių partijų atstovai aptaria diasporos programos siekį ir tikslus.

Lietuva, vertindama diasporos potencialą ir siekdama efektyviai telkti Lietuvos diasporą ir taip stiprinti valstybę bei garsinti jos vardą, 2012 metais pradėjo įgyvendinti „Globalios Lietuvos programą”. Programa apima 14 valstybinių institucijų veiklą, įtraukia Lietuvos savivaldybes, nevyriausybines organizacijas. Programos įgyvendinimo koordinatore paskirta Užsienio reikalų ministerija.

LR URM

LIETUVOS PREZIDENTĖ SUSITIKO SU KAIMYVINĖSE ŠALYSE GYVENANČIAIS LIETUVIŲ VAIKAIS

Trečiadienis, gruodžio 5 d. (Vilnius). Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su kaimyninėse šalyse veikiančių lietuviškų mokyklų mokiniais ir mokytojais.

Tradiciiniame, jau 10-ą kartą vykusiame kalėdiniame susitikime dalyvavo beveik 150 vaikų ir jų mokytojų. Per dešimt metų Prezidento rūmuose iš viso apsilankė jau daugiau nei tūkstantis moksleivių, o mokyklų skaičius išaugo trigubai – pastaruosius penkerius metus vaikai atvyksta ne tik iš Baltarusijos, bet ir iš Latvijos, Lenkijos ir Kaliningrado srities.

Prezidentūroje vaikai jau buvo surengę savo piešinių parodą, pasirodymą, jiems organizuotos edukacinės pamokos su dailininkais broliais Gataveckais, skautais, Vikingų kaimu, moksleiviai lankėsi Valstybės pažinimo centre, su Prezidente puošė kalėdinę eglę Baltojoje salėje. Šiemet su valstybės vadove kaimyninių šalių vaikai mokėsi marginti

kalėdinius meduolius.

Pasak šalies vadovės, kad ir kur gyventų lietuviai, jie – mūsų valstybės dalis ir yra atsakingi už Lietuvos ateitį. Saugodami lietuvių kultūrą ir istoriją, jie perduoda savo vaikams mūsų kalbą, tradicijas ir papročius.

Anot Prezidentės šiemet minimas Lietuvos atkurtos valstybės šimtmetis – puiki proga pasaulio lietuviams dar labiau sutvirtinti ryšį su Tėvyne, išitraukti į šalies gyvenimą, bendromis pastangomis kurti ir stiprinti Lietuvą.

Prezidentė palinkėjo moksleiviams pasigrožėti kalėdiškai pasidabinusiu Vilniumi ir viešnagės metu aplankyti įdomiasias sostinės vietas. Minėdami Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį, vaikai šiandien dar aplankys visai neseniai atidengtą paminklą, skirtą Lietuvos Tarybos pirmininkui dr. Jonui Basanavičiui, Signatarų namai kiekvienam vaikui dovanų paruošė po Nepriklausomybės Akto kopiją.

Prezidentės spaudos tarnyba

LR Prezidentė D. Grybauskaitė susitiko su kaimyninėse šalyse veikiančių lietuviškų mokyklų mokiniais ir mokytojais. *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus*

LIETUVIŠKOS MIŠIOS KOPENHAGOJE

Diplomatinė bendruomenė, kartu su Lietuvos ambasadore, pagerbė Šv. Teresės relikvijų kelionę po Šiaurės šalis Kopenhagos katalikų vyskupo ir Apaštališkojo Nuncijaus kvietimu per religines apeigas Šv. Ansgaro katedroje.

Apeigose taip pat dalyvavo kun. Nerijus Vyšniauskas iš

Lietuvos. Vyskupas Czesław Kozon tą pačią dieną aplankė lietuvių, susirinkusius lietuviškose Mišiose Jėzaus Širdies bažnyčioje. Sekančios lietuviškos Mišios Kopenhagoje įvyks 2019 m. kovo 3 d., dalyvaujant Lietuvos vyskupų konferencijos delegatui prel. E. Putrimui. **LR URM**

LABDARINGOJE KALĖDŲ MUGĖJE AMBASADA VIRŠIJO PERNYKŠTĮ REKORDĄ

Prahos „Hilton“ viešbutyje lapkričio 25 d. įvykusioje kalėdinėje mugėje, kurią kasmet organizuoja Prahos diplomatų sutuoktinių asociacija, lietuviškas standas džiugino estetika ir siūlomų gaminių įvairove. Šio tradicinio renginio visas pelnas skiriamas labdarai. Organizatorių, pagalbinių ir pirkėjų dėka šiemet vien Lietuvos ambasada Prahoje surinko 70 000 Čekijos kronų (2 800 eurų),

beveik du kartus viršydama savo 2017 m. rekordą.

Lietuvos ambasados Prahoje standas pasiūlė ir lietuviškų skanėstų, ir dirbinių, itin tinkamų švenčių laikotarpiu dovanoms. Mugės lankytojai noriai pirkė RŪTA šokoladus, egzotiškus „Dzūkija konditerijos“ ir „Biržų duonos“ šakočius, medinius elegantiškus „Etnodesign.lt“ gaminius ir raštuotus Birutės Rainienės kalėdinius meduolius. Kaip kasmet, daug pirkėjų pritraukė DŽIUGAS sūriai. Pasiūlėme Irmos Aleknienės rankdarbių iš vilnos ir Eglės Raudonikienės bei Vaidos Braškytės-Nėmečkovos kūrybos keramikos ir cemento dekoracijų.

Ambasada dėkoja visiems gamintojams, kurių produktai padeda lankytojams pristatyti lietuviškas tradicijas ir realijas, ir ypač visiems stende dirbusiems talkininkams, be kurių pagalbos nebūtų pajėgusi aptarnauti gausybės lankytojų.

LR URM

Mugės lankytojai prie lietuviškų skanėstų. **LR URM**

Mieluosius „Dirvos“ skaitytojus, bendradarbius, platintojus, rėmėjus, įstaigos darbuotojus ir visus „Vilties“ draugijos narius Kalėdų švenčių proga nuoširdžiai sveikina ir laimingų 2019 metų linki „Vilties“ draugijos valdyba

Egipto lietuvių bendruomenė su Kalėdų seneliu. **LR URM**

EGIPTO LIETUVIAI IR TOLIAU AKTYVIAI GARSINS LIETUVĄ

Gruodžio 1 dieną Egipto lietuviai aptarė 2018-ųjų metų bendruomenės veiklą ir numatė planus ateinantiems metams.

Lietuvos ambasadorius Egipte Arvydas Daunoravičius pasidžiaugė, kad 2018 metais lietuvių bendruomenė pakilo į naują kokybinį lygmenį – be kasdieninių ir rutininių veiklų buvo suorganizuotos Lietuvos dienos Hurgadoje, pareikala-

vusios didelio bendruomenės susitelkimo.

Šventinė metų pabaigos nuotaika susitikimo dalyvių užkrėtė pas mažiausiuosius atkeliavęs Kalėdų senelis.

Susitikimo metu preliminarai sutarta išlaikyti lygį, kuris buvo pasiektas šiemet ir pažymėta, kad bendruomenę buriantys lietuviški renginiai – būtini. Kitąmet numatyta tęsti lituanistinės mokyklės

lės veiklą, burti visuomenę nacionalinių ir kalendorinių švenčių metu, vėl organizuoti Lietuvos dienas Hurgadoje, stengiantis jas padaryti tradiciniu didžiausiu metų lietuvišku renginiu, taip pat tęsti užsimezgsų bendradarbiavimą su Aleksandrijos biblioteka ir jos filialu El Gūnoje rengiant lietuviškas parodas, koncertus ir demonstruojant filmus.

LR URM

LIETUVOS IR JAV GYNYBOS MINISTRAI SUTARĖ PARENGTI ILGALAIKĮ BENDRADARBIAVIMO GYNYBOS SRITYJE PLANĄ

„Turime užsitikrinę visapusišką JAV paramą Lietuvai ir visam mūsų regionui. Jungtinės Amerikos Valstijos yra svarbiausia Lietuvos saugumo partnerė, ir susitikimas su JAV gynybos sekretoriumi Jamesu Mattisu (James Mattis) tai dar kartą patvirtino. JAV puikiai suvokia mūsų grėsmių mastą, realumą bei būtinybę stiprinti atgrasymo priemones“, - sakė krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis po lapkričio 28 d. Pentagono įvykusio susitikimo su JAV gynybos sekretoriumi.

Ministrai vieningai įvertino Rusijos agresyviuosius veiksmus prieš Ukrainą Azovo jūros regione, Rusijos vykdomus tarptautinės teisės pažeidimus, taip pat ir jos pačios pasirašytų dvišalių susitarimų nepaisymą. „Tokie Rusijos veiksmai tik patvirtina, kad NATO įgyvendinamos papildomos saugumo priemonės Baltijos regione yra būtinos ir turi būti stiprinamos.

Todėl sutarėme pasirašyti su JAV ilgalaikį bendradarbiavimo planą, kuriame nustatysime konkrečias priemones stiprinti atgrasymą mūsų regione“, - sakė ministras.

Aptardami tolesnę dvišalio bendradarbiavimo perspektyvą, ministrai sutarė stiprinti bendradarbiavimą žvalgybos, oro gynybos ir kibernetinio saugumo srityje. R. Karoblis taip pat akcentavo, jog JAV karinis buvimas Lietuvoje ir regione yra vienas kertinių Lietuvos saugumo garantų.

„Mūsų pagarba ir padėka Lietuvai už pavyzdinį gynybos finansavimo išsipareigojimo laikymąsi - tai dar kartą įrodo, kad maža šalis kaip jūs gali būti pavyzdžiu visiems kitiems“, - susitikimo metu kalbėjo J. Mattis. Jis taip pat dėkojo Lietuvai už svarų Lietuvos karių indėlį tarptautinėse karinėse operacijose.

JAV gynybos sekretorius James Mattis ir Lietuvos krašto apsaugos ministras Raimondas Karoblis.

JAV Gynybos departamento nuotr.

R. Karoblis oficialaus vizito JAV metu taip pat susitiko su JAV senatoriais, kalbėjo analitinio centro CEPA (angl. Center for European Policy

Analysis) surengtoje uždaroje diskusijoje saugumo mūsų regione tema. Ketvirtadienį R. Karoblis lankėsi JAV Specialiųjų pajėgų vadovybėje

ir JAV Centrinėje vadovybėje, o vėliau dalyvavo Reigano nacionalinio saugumo forume R.Reagano vardo bibliotekoje.

LR KAM

2019 M. LIETUVA MINĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS KOVŲ METUS

Lapkričio 28 d. Vyriausybė patvirtino Krašto apsaugos ministerijos parengtą Lietuvos nepriklausomybės kovų paminėjimo 2019 metais planą.

„Šiomet minime atkurtos Lietuvos nepriklausomybės šimtmetį, tačiau tikrasis valstybingumas buvo įtvirtintas 1919-1920 m. Nepriklausomybės kovose – savanorių žygdarbiais kovojant su bolševikais, bermontininkais ir želigovskininkais“, - sakė krašto apsaugos viceministras Vytautas Umbrasas.

„Jauna Lietuvos kariuomenė, nors negausi ir menkai

aprupinta, atrėmė puolimus apgynė ir išsaugojo Lietuvos valstybingumą“, – pabrėžė V. Umbrasas.

1920 m. Tautų Sąjungos taikos delegacijos pirmininkas Lietuvos delegacijai tuomet pasakė: „Už savo tautos nepriklausomybę jūs turite būti dėkingi ne Ambasadorių konferencijai ir ne Tautų Sąjungai, bet tik savo narsiai kariuomenei“.

Nepriklausomybės kovų atminimo minėjimo plane numatytos įvairios įamžinimo ir pagerbimo priemonės, tarp kurių yra pirmojo

Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės artilerijos šūvio minėjimas Deltuvoje (Ukmergės r.), Lietuvos kariuomenės mūšio su bermontininkais rekonstrukcija ir kitų Nepriklausomybės kovų paminėjimas įvairiose Lietuvos savivaldybėse. Taučiūnuose (Kėdainių r.) numatoma sutvarkyti pirmojo žuvusio Lietuvos kariuomenės savanorio Povilo Lukšio kovos ir žūties vietą, parengti ir išleisti kelionių po Laisvės kovų ir karinio paveldo vietas vadovą. Kitais metais planuojama atidaryti stacionarias

parodas „Amžių kovoję-laisvę laimėjom“ ir „Lietuvos karo aviacijai – 100“ bei parengti edukacinę programą moksleiviams „Lietuvos Nepriklausomybės kovos“.

Lietuvos Respublikos Seimas 2019 m. yra paskelbęs Nepriklausomybės kovų atminimo minėjimo metais.

Šiais metais sukako 100 metų, kai buvo atkurta Lietuvos kariuomenė. 1918 m. lapkričio 23 dieną tuometinis krašto apsaugos ministras pirmininkas Augustinas Voldemaras pasirašė įsakymą Nr. 1, kuriuo buvo įkurta Apsaugos Taryba ir pradėtos

formuoti šalies reguliariosios pajėgos.

To meto situacija privertė suvokti, kad be savos kariuomenės Lietuva valstybingumo neišsaugos. 1919–1920 m. dar kuriamai Lietuvos kariuomenei teko kautis su trimis priešiškomis kariuomenėmis dėl Lietuvos laisvės ir teritorijos vientisumo išsaugojimo. Lietuvai teko atremti bolševikinės Rusijos puolimą, vėliau bermontininkų priešiškus karinius veiksmus ir želigovskininkų siekius prijungti Lietuvos teritoriją prie atkuriamos Lenkijos valstybės.

Kariuomenės kūrimosi metu ir pirmame kovos su bolševikais etape kariuomenę sudarė savanoriai, atsilieję į 1918 m. gruodžio 29 d. oficialų vyriausybės kvietimą – „Lietuva pavojuje“. Pirmieji šauktiniai mobilizuoti 1919 m. kovo 5 d., iki to laiko į kariuomenę buvo įstoję apie 3 000 savanorių. Nepriklausomybės kovų pabaigoje Lietuvos kariuomenė išaugo iki 40 600 karių.

Lietuvai nepavyko išvengti teritorinių praradimų, tačiau Lietuvos valstybingumas buvo išsaugotas. Lietuvos kariuomenė suvaidino lemiamą vaidmenį atkuriant Lietuvos valstybę – kiek mūsų kariai apgynė žemės, tiek jos ir liko Lietuvos valstybėje. Tik apsigynus nuo visų priešų, ketinusių užgrobti Lietuvos žemę, atėjo diplomatinis Lietuvos valstybingumo pripažinimas.

LR KAM

Mielieji,

Artėja didžiosios metų šventės – Kalėdos. Metams baigiantis Lietuvių Fondas džiaugiasi, kad jie praėjo prasmingai, kad, padedant LF nariams ir aukotojams, Fondas galėjo kaip niekad dosniai prisidėti prie lietuviškos veiklos puoselėjimo. Nuoširdžiai dėkojame visiems už aukas, dosnumą ir nuoširdų darbą. Ramių, jaukių šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų metų Jums ir Jūsų artimiesiems!

Lietuvių Fondo vadovybė

LITVAKŲ DIENOS LONDONE – LIETUVOS VALSTYBĖS ATKŪRIMO 100-MEČIUI

Lapkričio 28 dieną prasidėjo Lietuvos ambasados Jungtinėje Karalystėje nuo 2011-ųjų metų organizuojamos šiemet jau aštuntosios Litvakų dienos Londone. Kartu su Londono universitetu-koledžu (University College London) organizuojamų Litvakų dienų renginių ciklas, šiais metais skirtas pažymėti Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui, kviečia gilesnei pažinčiai su istorinės Lietuvos žydų muzikiniu paveldu.

Lietuvos ambasadorius Jungtinėje Karalystėje Renatas Norkus sveikinimo kalboje pabrėžė, kad Litvakų dienos tampa vienu populiariausių ir kasmet vis daugiau lankytojų pritraukiančiu ambasados Londone organizuojamų renginių. Jos virsta savotišku tiltu, jungiančiu gausią Jungtinėje Karalystėje gyvenančią litvakų bendruomenę su jos istorine tėvyne, taip pat svarbiu įvykiu besidominantiems žydų kultūriniu paveldu, jo indėliu į Lietuvos kultūrinį, politinį, socialinį ir mokslo pasaulį. Pasak ambasadoriaus, šiemet Litvakų dienoms pasirinkta muzikos tema yra verta atskiros dėmesio. Tarp istorinės Lietuvos žydų bei jų palikuonių yra gausybė pasaulinio garso atlikėjų, tokių kaip Vilniuje gimęs smuiko virtuozas Jascha Heifetz, kompozitorius George Gerswin, džiaz legendą Benny Goodman, garsusis Leonard Cohen ir daugybė kitų. Per kelis šimtmečius susikūrusios litvakų muzikinės tradicijos arba mokyklos turėjo įtakos Lietuvos muzikai. Kita vertus, pasak Londono universiteto-koledžo vardu sveikinimo žodį tarusio universiteto Hebrajų ir žydų studijų departamento vadovo

prof. Sacha Stern, išskirtinė litvakų tapatybę lėmęs ir vietinis kontekstas, todėl įdomu ir verta tyrinėti abipusį sąryšį. Lietuvos žydų bendruomenės (LŽB) vardu renginyje taip pat pasisakė LŽB pirmininkės pavaduotojas prof. Leonidas Melnikas.

Litvakų dienų atidarymui muzikantų iš Lietuvos – violončelininko Glebo Pyšniak, smuikininko Dariaus Dikšaičio, pianisto Roberto Lozinskio ir vibrafonisto Mariaus Šinkūno – kvartetas pristatė jų parengtą specialią koncertinę programą „Aerograma“, kurioje savitomis muzikinėmis interpretacijomis atskleisti gausaus Lietuvos žydų muzikinio palikimo fragmentai.

Lapkričio 28 dieną Lietuvos ambasadoje Londone atidaryta ir Lietuvos užsienio reikalų ministerijos bei Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės parengta paroda „Vienas amžius iš septynių. Lietuva. Lita. Lite“, kviečianti nauju žvilgsniu pažvelgti į žydų gyvenimą istorinėje Lietuvoje nuo jų atvykimo į LDK teritoriją XIV amžiuje iki pat šių dienų.

Renginių metu skleidžiama žinia ir apie tai, kad 2020 metai paskelbti Lietuvos žydų istorijos ir Vilniaus Gaono metais, kuriems planuojama plati renginių programa.

Lapkričio 29 dieną Lietuvos ambasadoje vyko visos dienos mokslinė konferencija „Muzika: žydų gyvenimo garso takeliai ir platesnis pasaulis“, sutelkusi akademikus, žydų muzikos ekspertus ir atlikėjus iš Lietuvos, Jungtinės Karalystės, Vokietijos ir JAV. Konferencijos sesijas vedė SOAS universiteto profe-

Parodos „Vienas amžius iš septynių. Lietuva. Lita. Lite“ atidarymas Londone. *Deivaro Kaleininko nuotr.*

sorius Alexander Knapp ir Londono universiteto-koledžo dėstytoja dr. Helen Beer. Vieną pagrindinių pranešimų skaičiusi Heidelbergo universiteto vizituojanti profesorė Diana Matut konferencijoje pristatė Vilniaus žydų kantorinio giedojimo tradiciją, Vilniaus muzikos ir teatro akademijos profesorius Leonidas Melnikas savo pranešimu „Genijų kartos paslaptis“ kalbėjo apie XIX–XX amžių sandūros ryškiausius litvakų kompozitorius ir muzikantus, jų kūrybos išskirtinumui įtakos turėjusį politinį-kultūrinį kontekstą, neliturginės Europos žydų klezmer muzikos atlikėja Ilana Cravitz pristatė šio muzikinio žanro ypatumus litvakų pasaulyje. Antroje konferencijos dalyje pagrindinį pranešimą skaičiusi Jungtinės Karalystės Sauthampton universiteto profesorė Shirli Gilbert kalbėjo apie muzikos vaidmenį Holokausto metais nacijų įkurtuose žydų getuose.

Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus direktoriaus pavaduotoja, muzikologė dr. Kamilė Rupeikaitė savo pranešimą paskyrė žydų temos vieno žymiausių šiuolaikinių Lietuvos kompozitorių Anatolijaus Šenderovo kūryboje analizei. Konferencijos siurprizu tapo iš Nashville miesto (Tenesio valstija, JAV) į Litvakų dienas atvykusios kanadiečių dainininkės, žydų tradicinės muzikos atlikėjos ir dainų autorės Batshevos pasirodymas. Baigiamajame pranešime Batsheva papasakojo apie muzikos pasaulio garsenybės Leondardo Coheno litvakiškas šaknis, atliko jo populiariausius kūrinius (tokius kaip Dance me to the End of Love, Hallelujah) jidiš kalba. Batsheva yra įgijusi L. Coheno dainų jidiš ir hebrajų kalbomis autorines teises.

Gruodžio 5 d. populiarioje Londono rytuose įsikūrusioje kultūrinėje erdvėje „Rich Mix“ vyko dar vienas 8-ųjų Litvakų dienų renginys – „Dash Café:

dingusio pasaulio atgarsiai“ („Dash Café: Beats from a Vanished World“). Šiame renginyje kūrybinė grupė „Dash Arts“ kartu su Lietuvos ambasada, Lietuvos kultūros atašė Juste Kostikovaite ir Lietuvos kultūros institutu organizavo neformalų pokalbį su Lietuvos menininke, 2017 metų Kauno Bienalės kuratore Paulina Pukyte, kompozitoriumi Benu Lunnu ir grupės „Baltic Balkan“ nariais. Vakaro diskusijos tema – beveik prarasto Lietuvos žydų pasaulio iki šiol daroma įtaka šiandieninei Lietuvos kultūrinei scenai. Vakara užbaigė grupė „Baltic Balkan“, pašėlusiu improvizuotos klezmerio muzikos ritmu kviesdama į šokių aikštelę.

8-ąsias Litvakų dienas Londone remia Lietuvos užsienio reikalų ministerija, Lietuvos kultūros taryba, Lenkijos žydų studijų institutas, Londono universitetas koledžas. Renginio partneris – Lietuvos kultūros institutas. **LR KM**

PARYŽIUJE PRISTATYTA ELENOS SELENOS KARPINIŲ KNYGA „DŽIUNGLĖS“

Spalio pabaigoje Prancūzijos leidykla „Gallimard Jeunesse“ išleido jau antrą jaunosios kartos iliustratorės iš Lietuvos Elenos Selenos knygą „Džiunglės“.

Lapkričio 22 d. Pompidu centro knygyne surengtame muzikiniame knygos pristatyme dalyvavo visos būrys jaunos lietuvių iliustratorės kūrybos gerbėjų ir įvairaus amžiaus smalsuolių.

Kartu su knyga mažieji skaitytojai ir pop-up knygų mėgėjai ar kolekcionieriai kviečiami pasivaikščioti paslaptingoje džiunglėse, ku-

Rasos Juškevičiūtės nuotr.

riose knibžda keisti išgalvoti gyvūnai, į mėnulį stiebiasi nematyti augalai, o viską stebi paslaptingo akys. Vizuali, „džiungliška“ patirtis variant knyga pasufleravo muzikinę temą, kuri savo garsais iliustruotų erdvinis šio leidinio puslapius.

Specialų muzikinį performansą vakaro metu Pompidu

knygyne kūrė etno ir ambient muzikos atlikėjas, instrumentalistas Donis (Donatas Bielkauskas). Jis grojo birbynėmis ir skulptoriaus Antano Mončio moliniais švilpiais. Tikras džiungles primenantys garsai taip pat kurti naudojant čežančius rudeninius lapus, kankorėžius, grikių kruopas. Knygos tekstą skaitė vertėjas Ainis Selena, o patį knygos vartymo principą pristatė autorė.

Renginio metu E. Selena bendravo su skaitytojais ir kūrė unikalias dedikacijas-karpinius. Lankytojai turėjo galimybę susipažinti su ypatinga Antano Mončio (1921-1993) kūrybos dalimi – gyvai apžiūrėti ir patys išmėginti Paryžiuje 1975-1978 metais

lipdytus molinius švilpius. Vienu metu šiais švilpiais gali groti net du ar trys žmonės. Renginyje dalyvavo ir skulptoriaus sūnus Jeanas-Christophe'as Mončys, kuris pasakojo apie savo tėvo kūrybą, žavėjo renginio lankytojus ir autentiškomis A. Mončio kaukėmis. Pompidu centre įsikūrusio „Flammarion“ knygyno direktorė Laurence Fruitier sakė, kad šiame knygyne tokio tipo knygų pristatymų, kuomet siejamas dviejų savitų kūrėjų darbas, iki šiol nėra buvę. Taip pat pasidžiaugė, kad tokiu knygos pristatymu atkreiptas dėmesys ne tik į pop-up knygos vizualią pusę, bet ir į tekstą – atskleista ir gilesnė knygos mintis.

Elena Selena Prancūzijoje vadinama „kylančia pop-up knygų žvaigždė“, susidomė-

jimą pelno jau antrąją savo knygą. Pirmoji erdvinė autorės knyga „Mėlynasis sodas“ Prancūzijos knygynuose pasirodė pernai ir iškart tapo mylimiausia knygynų knyga (coup de coeur). Š. m. lapkričio pradžioje „Mėlynasis sodas“ taip pat pelnė „Prix Saint-Fiacre“ premiją, sodininkystės žurnalistų skiriamą augalų pasaulio tematiką meniniais būdais gvildenančioms knygoms.

E. Selena Vilniaus dailės akademijoje įgijo grafikės specialybę, vėliau studijavo prestižinėje Paryžiaus grafino dizaino mokykloje „Ecole Estienne“. Būtent Prancūzijoje susidomėjusi karpymo popieriaus technika, kuomet sukuriama netikėtos erdvinės knygos, E. Selena toliau gilinasi į šią sritį. Šiuo metu dailininkė gyvena ir kuria Paryžiuje. **LR KM**

GARBĖS KONSULO SUSITIKIMAI LIETUVOJE

Lietuvos verslo bendruomenės susitikime dr. J. V. Prunskį (kairėje) kalbina advokatų kontoros „Motieka ir Audzevičius“ advokatas Justinas Jarusevičius. Organizatorių nuotr.

Lietuvoje advokatų kontoros „Motieka ir Audzevičius“ kvietimu lankėsi LR garbės konsulas JAV, Baltųjų rūmų patarėjas dr. Jonas Vytautas Prunskis. Lapkričio 22 d. jis dalyvavo Lietuvos šalies verslo bendruomenės susitikime, kuriame skaitė pranešimą ir pasidalino savo įžvalgomis dėl šiandieninės geopolitinės padėties ir JAV pozicijos Europos

Sąjungos, Lietuvos bei Rusijos atžvilgiu. Šis advokatų kontoros „Motieka ir Audzevičius“ susitikimas vyks ta jau ne pirmą kartą, anksčiau prelegentais yra buvę pirmasis atkurtos nepriklausomos Lietuvos vadovas prof. V. Landsbergis, ambasadorius V. Ušackas, pirmasis VSD generolas M. Laurinkus, Europos Komisijos atstovas Lietuvoje A. Pranckevičius. Dr. Prunskis yra pirmasis išeivijos lietuvis, pakviestas būti prelegentu šiame renginyje. Garbės konsulas apsilankė Užsienio reikalų ministerijoje, kur susitikęs su užsienio reikalų ministru Linu Linkevičium ir užsienio lietuvių departamento direktorium Marijum Gudynu aptarė Lietuvos ir JAV vidaus bei užsienio poli-

tikos įvykius ir perspektyvas. Lapkričio 24 d. dr. Prunskis dalyvavo Lietuvos kariuomenės 100-mečiui skirtose šv. Mišiose. Susitikimuose su Krašto apsaugos atsakingais pareigūnais buvo aptarta galimybė prašyti JAV didinti jų karių skaičių Lietuvoje. Viešnagės Lietuvoje metu dr. Prunskis lankėsi Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų Intervencinio skausmo gydymo centre, kur susitiko su šio centro vyresnioju gydytoju Alfredu Vaitkumi ir gydytoja Audre Tyliene. Buvo aptartos įvairios pacientų skausmo gydymo problemos bei ką tik Sveikatos apsaugos ministro patvirtintas Skausmo diagnozavimo ir gydymo paslaugų įsakymas. Dr. Prunskis, būdamas kelių skausmo klinikų Čikagoje vadovas, dėl šio įsakymo priėmimo ne kartą diskutavo su Lietuvos skausmo specialistais bei Sveikatos apsaugos ministerijos vadovais. Pasak

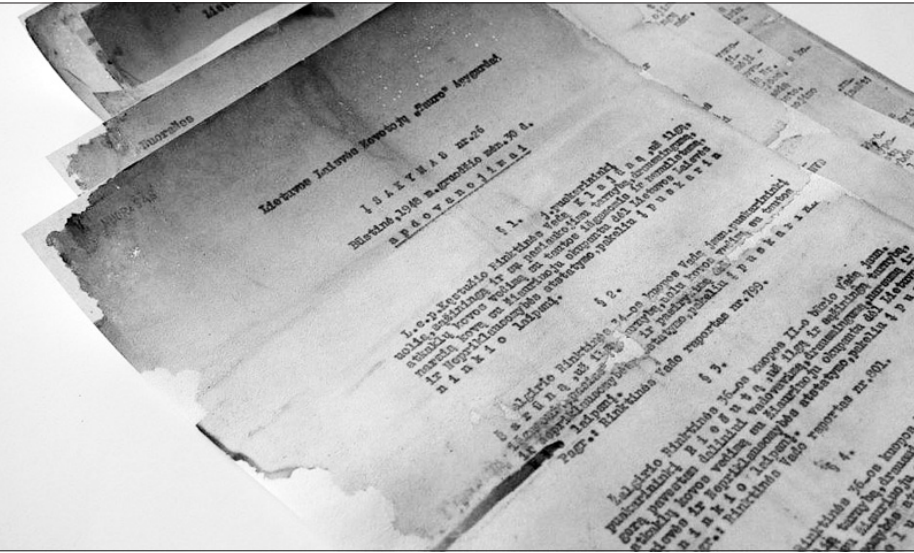
Intervencinio skausmo gydymo centro vyr. gydytojo A. Vaitkaus, tai puikios naujienos Lietuvos medicinos padangėje - šiuo įsakymu skausmo diagnozavimo ir gydymo paslaugų sritis tampa labiau pripažinta ir žengiamas žingsnis link skausmo medicinos, kaip atskiros medicinos srities, pripažinimo Lietuvoje, tai atitinka pasaulines ir Europos šalių tendencijas bei rekomendacijas.

LR garbės konsulo dr. J. V. Prunskio vykdomoji padėjėja Loreta Timukienė

Dr. Prunskis susitiko su VU ligoninės Santaros klinikų Intervencinio skausmo gydymo centro vyr. gydytoju A. Vaitkumi ir gydytoja A. Tyliene. Autorės nuotr.

RESTAURUOTI TAURO APYGARDOS PARTIZANŲ DOKUMENTAI STEBINA RAŠTVEDYBOS KULTŪRA

Lietuvos ypatingojo archyvo nuotr.

Lietuvos ypatingajame archyve baigti restauruoti Lietuvos partizanų Tauro apygardos dokumentai. Daugiau nei 60 metų bidone, žemėje laikyti dokumentai restauruoti 2 metus. Specialistai sako, kad tai – labai svarbus dokumentų rinkinys, atskleidžiantis partizaninį judėjimą Marijampolės krašte. Per 2700 dokumentų – tokį partizanų archyvą prieš 2 metus, ardamas lauką, rado Marijampolės rajono ūkininkas. Tauro apygardos dokumentai daugiau nei 60 metų buvo žemėje, sudėti į bidoną. Jį perpjovus, rasti 59 itinėliai. Restauratoriai dvejus metus tvarkė archyvą, dokumentus valė nuo pelėsių, kli-javo specialia, sutvirtinančia

medžiaga. Dabar dokumentai atiduoti Ypatingojo archyvo istorikams. Keliose dėžėse dokumentai sudėti taip, kaip buvo rasti itinėliuose. „Nesitikėjom, kad jie taip gerai išliks. Ypač gerai išliko spausdinti mašinėle dokumentai, kaip ir tekstas mato-si. Kiek prasčiau dokumentai rašyti rašalu, tai jų nežinau, ar pavyks įskaityti“, – pasakojo Ypatingojo archyvo direktoriaus pavaduotojas Kęstutis Remeika. Pasak archyvarų, šis didžiulis dokumentų rinkinys išliko sveikas, nes radęs juos ūkininkas pats nieko nedarė – nedžiovinio, nebandė sklaidyti lapų. Šis partizanų archyvas yra didžiausias, surastas per paskutinius du dešimtmečius.

Jame – ir leidinio „Laisvės žvalgas“ numeriai, ir instrukcija, kaip naudotis paprasčiausia dauginimo įranga, ir iš sovietų atimti dokumentai. Istorikai bandys iššifruoti užkoduotus adresus, partizanų slapyvardžius, kurių dažnai kovotojai turėjo ne vieną. Pasak archyvaro, didelį įspūdį daro raštvedybos kultūra: kiekvienas dokumentas, įsakymas, raportas turi registracijos numerį, yra parašai, datos. „Partizanai, ypač vadai, buvo baigę karinius mokslus, tarnavo Lietuvos kariuomenėje, o ikikarinėje Lietuvoje tai buvo bene geriausiai raštvedyba sutvarkyta. Tai jie visą tą, kas buvo kariuomenėje, perėmė ir panaudojo sėkmingai paskui partizanau-dami“, – sakė K. Remeika. Lietuvos partizanų Tauro apygardos dokumentai kitąmet bus aprašyti ir vėliau perkelti į skaitmeninę erdvę, taip apsaugant originalus nuo neigiamo aplinkos ir naudojimo poveikio. LRT

VISI PRIVALOME ŽINOTI TIKRĄJĄ LAISVĖS KAINĄ

Lietuvos Vyriausybės kanclerio pirmasis pavaduotojas Deividas Matulionis lapkričio 25 d. dalyvavo oficialioje Kęstučio apygardos aukų memorialinio paminklo Kryžkalnyje atidarymo ceremonijoje ir perdavė iškilmių dalyviams premjero sveikinimą. Sveikinime Vyriausybės vadovas pabrėžė, kad prisimindami sudėtingą, krauju aplaistytą kelią į Lietuvos laisvę, atiduodame pagarbą tiems, kurie paaukojo savo gyvybes už Lietuvos laisvę, kurie buvo kankinami ir nužudyti KGB rūsiuose, Sibiro ir Kazachstano lageriuose. Dėkodami už drąsą ir pasipriešinimo kovose išlaikytą Lietuvos garbę, šiandien drauge liudijame, kad istorinė atmintis yra gyva. Ją skiepijame savo vaikams, anūkams ir ateities kartoms - visi turime žinoti tikrąją Lietuvos nepriklausomybės kainą. Paminėjimo atidengimo ceremonijoje D. Matulionis akcentavo, kad laisvės kovų dalyvių įamžinimo programa bus tęsiama toliau. Jau nuspręsta, kad

Vyriausybė skirs lėšų visų Lietuvos laisvės kovotojų bei patriotinių organizacijų iniciatyvai ir 2019 m. čia turėtų iškilti paminklas visiems Lietuvos partizanams. 2019 m. mes minėsime Laisvės kovų metus, tad Vyriausybė laisvės kovų įamžinimui skirs prioritetinį dėmesį. Idėja Kryžkalnyje įamžinti Kęstučio apygardos partizanus beveik prieš dešimtmetį kilo šviesios atminties monsinjorui Alfonsui Svarinskui. Memorialo statybos darbai prasidėjo dabartinei Vyriausybei skyrus didžiąją dalį lėšų šiais metais, taip pat surinkus privačias lėšas, šią idėją parėmė ir savivaldybė. LRV

Kryžkalnyje įamžinti Kęstučio apygardos partizanai. LRV

2019 M. RENGINIŲ KALENDORIUS

KOVO 31 d., **sekmadienį**, Exultate choro renginys: „Gavėnios apmąstymai ir giesmės”.
„Dirvos” inf.

ADVENTAS. LAUKIMO LAIKAS

Kas yra adventas? Kiek jis trunka? Kokius liturginius rūbus dėvi kunigai? Kaip prasmingai išgyventi šį liturginį laiką? Kokie Mišių skaitiniai? Pristatome laikraščio „Avvenire” atsakymus į šiuos klausimus.

Sekmadienį gruodžio 2 d. prasidėjo adventas, ypatingas liturginių metų laikas, skirtas pasirengti Kalėdoms. Pirmąjį advento sekmadienį prasideda liturginiai metai. Lotynų apeigų Bažnyčios liturginiame kalendoriuje yra keturi advento sekmadieniai, tuo tarpu pagal ambraziejišką ritą, kuris tarsi tiltas sieja Rytų ir Vakarų Bažnyčias, adventas prasidėjo jau lapkričio 18 d. Tai laikas, skirtas padėti mums pasitikti pas mus ateinančią Viešpatį, pasitikrinti kaip mes trokštame Dievo, žvelgti į priekį ir ruoštis Kristaus sugrįžimui, paaiškino popiežius Pranciškus per pirmąjį advento Viešpaties Angelo maldą Šv. Petro aikštėje.

Liturgija

Adventas prasideda pirmaisiais pirmojo advento sekmadienio mišparais ir baigiasi pirmaisiais Kalėdų mišparais. Per adventą liturgijos metu dvasininkai dėvi violetinės spalvos rūbus, išskyrus trečiąjį advento „Gaudete” – džiaugsmingąjį – sekmadienį, kai pasirinktinai galima naudoti rožinę spalvą, atspindint džiaugsmą dėl Kristaus atėjimo. Eucharistijoje negiedama „Gloria”. Vėliau ji iškilmingiau nuskambės Viešpaties Gimimo Mišiose.

Advento sekmadieniai vadinami pagal Mišių antifonų pirmąsias frazes. Pirmasis sekmadienis vadinamas „I tave keliu širdį” (ad te levavi) (Ps 25), antrasis „Siono tauta”, trečiasis „Gaudete” – džiaugsmingasis, ketvirtasis „Rorate” – rasokite.

Advento kilmė

Žodis adventas kilęs iš lotyniško žodžio „adventus”, „atėjimas”, kurį galima versti ir „buvimas”, „atvykimas”. Antikos pasaulyje šis terminas vartotas nurodant svarbaus pareigūno atvykimą, karaliaus ar imperatoriaus vizitą provincijoje. Tačiau galėjo reikšti ir dievybės atėjimą, kurios galin-gas apsireiškimas švenčiamas kulto metu.

Krikščionys žodį adventas ėmė naudoti išreikšdami savo santykį su Kristumi: Jėzus Karalius įžengia į šią vargstančią „provinciją” žemę, kad aplankyti kiekvieną, jo atėjimo šventėje dalyvauja visi, kurie Jį tiki. Žodžiu adventas norėta iš esmės pasakyti: Dievas čia, jis nepasitraukė iš pasaulio, nepaliko mūsų vienų. Net jei jo negalime matyti ir paliesti, jis yra čia ir ateina aplankyti mūsų įvairiais būdais.

Adventas – tai laukimo, atsivertimo, vilties metas, kaip aiškina liaudies pamaldumo ir liturgijos žinynei. Tai Dievo atėjimo laukimo metas, kai švenčiami du momentai: pirmoji advento laikotarpio dalis kviečia pažadinti šlovingo Kristaus atėjimo laukimą; vėliau, artėjant Kalėdoms, antrasis etapas primena Įsikūnijimo slėpinį, ir kviečia priimti Žodį, tapusį Kūnu, vardan visų išganymo. Tai paaiškinama Pirmojo advento sekmadienio maldoje, kuri pradeda Eucharistinę Mišių liturgiją po aukojimo. Čia pabrėžiama, kad Viešpats pirmuoju savo atėjimu, priimdamas mūsų kuklią žmogišką prigimtį, įvykdė senąjį pažadą ir mums atvėrė amžinojo išganymo duris. Adventas – atsivertimo laikas, kuriam šio laikotarpio liturgija kviečia pasitelkdama pranašų balsus, ypač – Jono Krikštytojo: „Atsiverskite”.

Advento skaitiniai

Šiomet per adventą skaitomi C metų skaitiniai, Evangelija pagal Luką. Pirmąjį advento sekmadienį skaityta ištrauka skelbė apie artėjančią išlaisvinimą, antrojo sekmadienio centre Jono Krikštytojo figūra su atsivertimo krikštu ir tyruose šaukiančiojo balsu: „Taisykite Viešpačiui kelią”. Trečiąjį advento sekmadienį girdėsime Krikštytoją, aiškinantį, kad jis krikštija vandeniui, o po jo ateis tas, kuriam jis nevertas atišti kurpių dirželio. Ketvirtąjį sekmadienį girdėsime apie Marijos ir Elžbietos susitikimą.

Marija, advento ikona

Adventas liturginiuose metuose yra ypatingai Marijos laikas. Tą aiškiai primena popiežiaus šv. Paulius VI enciklika „Mariali cultus”, kurioje sako-

„DIRVOS” LAIMINGIEJI

Lapkričio antrą dieną pasibaigė „Dirvos” aukų loterija. Loterijos sėkmingiems bilietams ištraukti buvo pakviesta **Debra Zeledonis**, kuri ištraukė tris bilietus.

Dėkojame visiems, kurie skaitote, prenumeruojate ir remiate „Dirvą”. Sveikiname

laimėjusius loterijos dovanas:

500 dol. laimėjo Rimas Domanskis, Western Springs, IL;
300 dol. laimėjo Wiliam Jakubs III, Cleveland, OH;
200 dol. laimėjo Veronica Susnjara, Wickliffe, OH.
„Vilties” draugija, „Dirvos” leidėja

PRAKARTĖLĖ – SVARBUS EVANGELIZAVIMO ĮRANKIS

„Šimtas prakartėlių” po keturių dešimtmečių persikėlė į Vatikaną. Kasmetinė kalėdinė prakartėlių paroda, organizuojama vienos italų katalikų šeimos iniciatyva, pirmą kartą rengiama kartu su Šventuoju Sostu vienoje Vatikano salėje Šv. Petro bazilikos prieigose.

„Šimtas prakartėlių” pranešta, kad Naujojo evangelizavimo dikasterija priėmė Menaglia šeimos kvietimą parodą globoti, siekiant gyvai pratęsti Italijoje nuo seno paplitusią prakartėlių tradiciją.

„Prakartėlė iš tiesų yra

Šimtas prakartėlių Vatikane – nuo gruodžio 7 d. iki sausio 13 d. www.vaticannews.va/lt/

Gruodžio 7 d., penktadienį atidaryta 43-oji tarptautinė paroda „Šimtas prakartėlių”, įrengta Šv. Pijaus X salėje, Via della Conciliazione gatvėje (įėjimas Via dell’Ospedale 1). Paroda veiks kasdien nuo 10 iki 20 val. iki sausio 13 dienos, o Kalėdų dieną ir Naujųjų metų išvakarėse iki 16 val. Lankymas nemokamas.

Šventojo Sosto Spaudos salės komunikate apie parodą

ma, kad tikintieji, kurie gyvena advento dvasia, apsvarstydami neapsakomą meilę, su kuria Mergelė Marija laukia Sūnaus, yra pakviesti priimti ją kaip pavyzdį ir pasirengti pasitikti ateinančią Išganytoją, budėti maldoje. Tad advento laiko ikona – Mergelė Marija, pasitikinti ir laukianti. (**DDŽ / Avvenire / Vatican News**)

labai svarbi italų religinės kultūros dalis. Mes, katalikai, turėtume įsipareigoti gyvai palaikyti ir ateities kartoms perduoti šią tradiciją. To siekiame parodą surengdami Vatikane”, – tvirtina Mariacarla Menaglia, kurios tėvas Manlio pirmąją Italijos regionų prakartėlių parodą surengė Romoje 1976 metais.

Metams bėgant vienos šeimos iniciatyva tapo tarptautinės reikšmės įvykiu. Parodoje „Šimtas prakartėlių” pristatomi eksponatai ne tik iš Italijos, bet taip pat iš kitų šalių. Šių metų parodos garbės viešnia Panamos ambasadorė prie Šventojo Sosto Miroslava Rosas Vargas parodos atidaryme pasidalijo Panamoje po šešių savaičių prasidėsiančių PJD ir popiežiaus kelionės į

„DIRVAI” AUKOJO:

D.Januta,
Oakland, CA.....1000
J.Bacevice,
Cleveland, OH.....45.25
R.Minkunas,
Seven Hills, OH45
D.Sodeika,
Torrance, CA.....45
N.Raila,
Los Angeles, CA35
D.Nagrodzki,
Bristow, VA30
M.Ambrose,
Lewis, DE22
B.Kronas,
Willowbrook, IL.....20
G.Kampe,
Willoughby, OH15
R.Zorska,
University Hts., OH10
R.Selenis,
Livonia, MI5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Panamą lūkesčiais. Mišrus choras parodos atidarymo svečiams atliko keletą kalėdinių giesmių, taip pat Panamos PJD giesmę „*He aquí la Sierva del Señor*” (Štai aš, Viešpaties tarnaitė”).

Naujojo evangelizavimo dikasterijos vadovas arkivyskupas Rino Fisichella įsitikinęs, kad graži italų kultūrinė tradicija, kurią pradėjo šv. Pranciškus Asyžietis, yra svarbus evangelizavimo įrankis:

„Daugelis žmonių Kalėdų metu susimąsto apie Dievo įsikūnijimo slėpinį: Dievas įsikūnijo, tapo žmogumi! Prakartėlėse tai parodyta statulėlėmis, kartais jos būna tikri meno šedevrai, ypač garsios neapolietietiškos prakartėlės, priešais kurias lankytojas gali pamaldžiai pamąstyti apie Dievo meilę žmogui: Dievas vardan mūsų gerovės tapo kūdikiu.”

Popiežiškoji Naujojo Evangelizavimo taryba siūlo parodą lankysiančioms grupėms registruotis iš anksto, informacija skelbiama portale: 100presepi.it

Portalas primena popiežiaus Pranciškaus kalėdinį kvietimą: „Leiskime, kad mus paliestų išganantis švelnumas. Ateikime arčiau prie Dievo, kuris prisiartinio prie mūsų, stabtelėkime ir įsižiūrėkime į prakartėlę.”

(**SAK / Vatican News**)

EUROPOS JĖGOS TRIKOVĖS ČEMPIONAS – A. PAULAUSKAS

Kaune gruodžio 2 d. pasibaigusiame Europos klasikinės jėgos trikovės čempionate aukso medalį iškovojo lietuvis Amandas Paulauskas. Lietuvis triumfavo vyrų svorio kategorijoje iki 120 kg.

Lietuvos sportininkas trikovėje surinko 907,5 kg.

Antrąją ir trečiąją vietas užėmė lenkai Piotras Sadowskis (900 kg) ir Mateusz Grzesikas (872,5 kg).

A. Paulauskas iškovojo mažąjį aukso medalį štangos spaudime (250 kg). Štangos atkėlime (340 kg) jis buvo ketvirtas, o pritūpimuose su štangą (317,5 kg) – penktas.

Vyrų svorio kategorijoje per 120 kg lietuvis Tadas Gečas (835 kg) užėmė aštuntąją vietą. Nugalėjo estas Siimas Rastas (955 kg).

Medaliais Lietuvos spor-

tininkai džiugino ir kitomis čempionato dienomis.

Jaunių merginų kategorijoje per 84 kg triumfavo Ieva Vinkšnaitė (427,5 kg).

Jaunimo vaikinų svorio kategorijoje iki 105 kg lietuvis Jokūbas Stasiulis (787,5 kg) iškovojo bronzos medalį. Štangos spaudime jis pelnė mažąjį sidabro apdovanojimą.

Vaikinų jaunimo grupėje startavęs Nojus Čypas pagerino pasaulio jaunimo rekordą štangos atkėlime (261 kg). Šioje rungtyje jis pelnė mažąjį aukso medalį. Bendroje trikovės rikiuotėje jis liko ketvirtas.

Jaunimo vaikinų svorio kategorijos iki 59 kg varžybose bronzos medalį iškovojo Vidmanas Žibūda (380 kg). Jis buvo trečias ir visose atskirose rungtyse.

Suaugusių tarpe mažuosius

A. Paulauskas.

Lietuvos jėgos trikovės federacijos nuotr.

bronzos medalius iškovojo Albertas Motiečius (iki 74 kg, štangos spaudimas) ir Paulius Morkvėnas (iki 105 kg, štangos spaudimas).

Šalių įskaitoje Lietuvos vyrai užėmė aštuntąją vietą.

ELTA

OLIMPINĖS KARATĖ ŠIAURĖS ŠALIŲ ČEMPIONATE – 4 LIETUVIŲ MEDALIAI

Lietuvos olimpinė karatė rinktinė.

Asmeninio archyvo nuotr.

Tamperėje (Suomija) vykusiam Šiaurės šalių kontroliuojamo kontakto karatė (olimpinė versija) čempionate Lietuvos atstovai iškovojo vieną sidabro ir tris bronzos medalius, rašoma pranešime spaudai.

Geriausiai sekėsi jaunučių amžiaus grupės svorio kategorijoje iki 63 kg kovojusiam trenerio Ernesto Mončiausko auklėtinui Gvidui Dišlei iš Radviliškio, kuris nukeliavo iki finalo.

Tuo metu bronzos apdovanojimais džiaugėsi trys

šiauliečiai Egidijaus Daknio auklėtiniai – Tomas Balčius (suaugusieji, iki 67 kg), Marius Arlikevičius (suaugusieji, iki 84 kg) ir Gabrielė Genčiauskytė (jaunučiai, iki 54 kg).

Lietuvos karatė federacijos (LKF) trenerių tarybos pirmininkas Kazimieras Bartkevičius pažymėjo, kad rengti rinktinę varžyboms labai padėjo treneris Giedrius Linartas bei pasidžiaugė lietuvių teisėjais.

„Čempionato metu Pasaulio karatė federacijos teisėjo kategorijos egzaminą išlaikė LKF

teisėjų kolegijos pirmininkas Vidmantas Butnorius, o Eimantė Šaltupytė gerai užsirekomendavo kaip perspektyvi teisėja“, – teigė K. Bartkevičius.

Šiaurės šalių čempionate šiemet dalyvavo Danijos, Estijos, Islandijos, Latvijos, Lietuvos, Norvegijos, Suomijos ir Švedijos rinktinės, o komandinėje įskaitoje geriausiai sekėsi danams, latviams ir suomiams.

2019-aisiais Šiaurės šalių karatė čempionatas vyks Lietuvoje.

LRT

TARPTAUTINIS OLIMPINIS KOMITETAS ĮŠALDĖ BOKSO TURNYRO PLANAVIMĄ

Tarptautinis olimpinis komitetas (IOC) lapkričio 30 d. pranešė, kad sustabdė bokso turnyro planavimą 2020-ųjų olimpiadoje Tokijuje.

Maža to, yra pradėtas tyrimas dėl Tarptautinės bokso asociacijos (AIBA) veiklos.

IOC pranešime skelbiama, kad tokių veiksmų imtasi po to,

kai buvo gautas AIBA progreso pranešimas. Pastarajame dokumente detalizuojamas organizacijos valdymas, finansų valdymas ir sportinis vientisumas.

AIBA sąmyšyje buvo jau keletą metų, o IOC jau buvo įspėjęs, kad Tarptautinė bokso asociacija privalo susitvarkyti finansus ir valdymo problemas, taip

pat užtikrinti antidopingo taisyklių laikymąsi. Organizacija buvo įspėta, kad rizikuoja prarasti vietą 2020 m. olimpinėse žaidynėse.

Bokso varžybos olimpiadoje vyko nuo 1904.

LRT

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

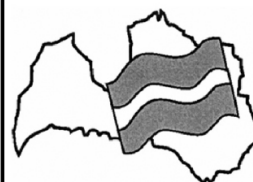
936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095

Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

Latvian Cleveland Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM

Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latvianclevelandcu.org

www.facebook.com/latvianclevelandcu

California Lithuanian Credit Union

Santa Monica, CA

Savings 1.25%

IRA 1.50%

(310) 828-7095

info@clcu.org www.clcu.org

Credit Cards | Mobile Banking
International & Domestic Wires
Teen Accounts | College Savings

